

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

รายงานการวิจัย
ของ
วีระวรรณ กรัษนัยรวิวงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ตุลาคม 2547

๑
303.342
๑848๙

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

บทคัดย่อ

ของ

วีระวรรณ กรัษนัยรวิวงศ์

12 ส.ค. 2550

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

ตุลาคม 2547

วีระวรรณ กรัษณ์ยวิวงศ์. (2547). ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

รายงานการวิจัย กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลย์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความ
รับผิดชอบ 2) ด้านการประหยัดและออม 3) ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย 4) ด้านการปฏิบัติตาม
หลักคุณธรรมของศาสนา และ 5) ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยจำแนกตามตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับ
ชั้นเรียนที่กำลังศึกษา ประเภทการเรียน และอาชีพของบิดามารดา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ เยาวชนที่กำลังเรียนวิชาดนตรีไทย และนาฏศิลป์ไทยของสมาคมศิลปะ
เพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2547 รุ่นที่ 15 จำนวน 194 คน ได้จากการสุ่ม
แบบมีขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test)
การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F - test) และวิธีการทดสอบรายคู่ของนิวแมนคูลส์ (Newman
Keul's method)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการปฏิบัติตาม
ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีเพศต่างกัน มีการ
ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีอายุต่างกัน มีการ
ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีระดับชั้นเรียน
ต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีประเภทการเรียน
ต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่อาชีพของบิดา
มารดาต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

FIVE BASIC VALUES OF YOUTHS ART ASSOCIATION FOR YOUTHS
OFFICE OF THE NATIONAL CULTURE COMMISSION

AN ABSTRACT

BY

WEERAWAN KRASANAIRAVIWONG

๒

303.72

๖848๙

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree in Adult Education

At Srinakharinwirot University

October 2004

Weerawan Krasanairaviwong. (2004). Five Basic Values of Youths Art Association for Youths
Office of the National Culture Commission.
Thesis M.Ed. (Adult Education). Bangkok : Srinakharinwirot University.
Advisor : Assoc. Prof. Dr. Sauwanee Lewan.

The purposes of this research were to study youth's performance in five basic values of Youths Art Association for youths Office of the National culture commission in 5 elements :
1) Self-reliance, diligence and responsibility, 2) Thrift and saving, 3) Discipline and law obedience, 4) Follow the religion virtues, and 5) Patriotism, religiousness and loyalty of the monarchy. Then, to compare those five elements of basic values according to sex, age, education level, kind of study, and occupation of parent.

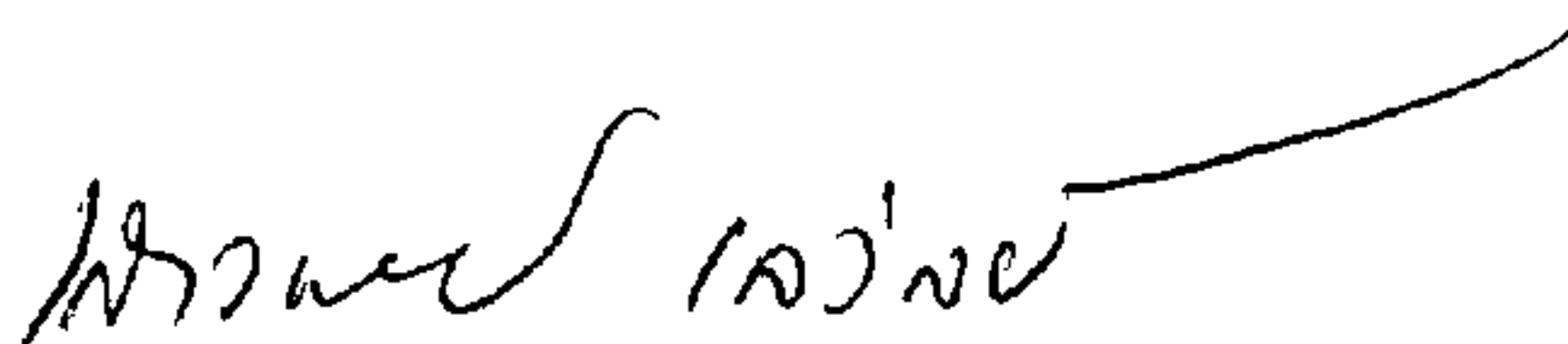
The sample included 194 youths study in Thai music and Thai classical dance of the 2004 Art Association for youths, were selected by stratified random sampling. The instrument used in this research was the rating scale questionnaires. The statistic used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t - test, F - test, and Newman Keul's method.

The research results came out as follows :

1. Youth's performance of Art Association for youths in five basic values both as a whole and each elements were at high level.
2. There was no statistically significant difference of youth's performance in five basic values among sex both as a whole and in each element no significant difference with sex.
3. There was no statistically significant difference of youth's performance in five basic values among ages as a whole when considered in each element, it was found that "loyalty to one's nation, religion, and the royal family" was statistically significant difference at .05
4. There was no statistically significant difference of youth's performance in five basic values among education level as a whole when considered in each element, it was found that "loyalty to one's nation, religion, and the royal family" was statistically significant difference at .01
5. There was no statistically significant difference of youth's performance in five basic values among kind of study as a whole and in each element no significant difference with kind of study.
6. There was no statistically significant difference of youth's performance in five basic values among occupation of parent as a whole when considered in each element, it was found that "loyalty to one's nation, religion, and the royal family" was statistically significant difference at .05

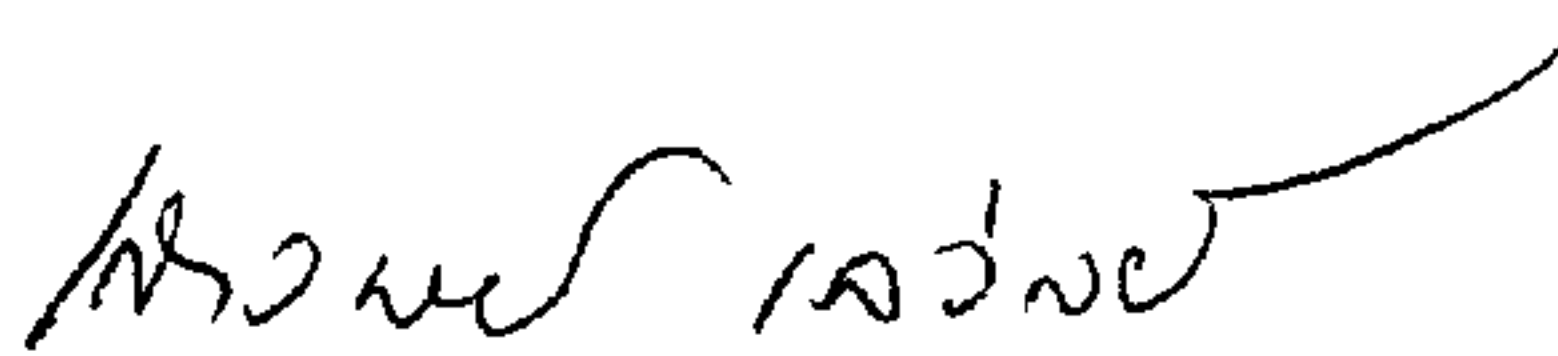
อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณารายงานการวิจัยฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

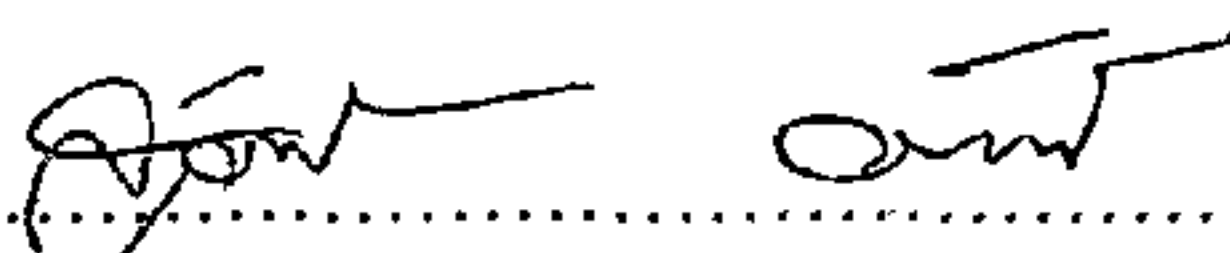
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

คณะกรรมการสอบ

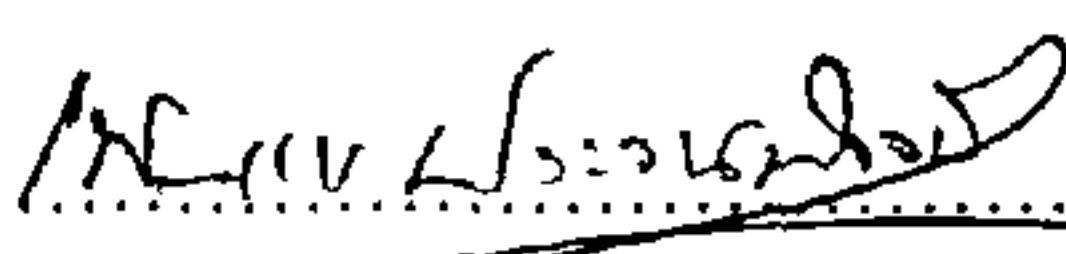
ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

กรรมการ

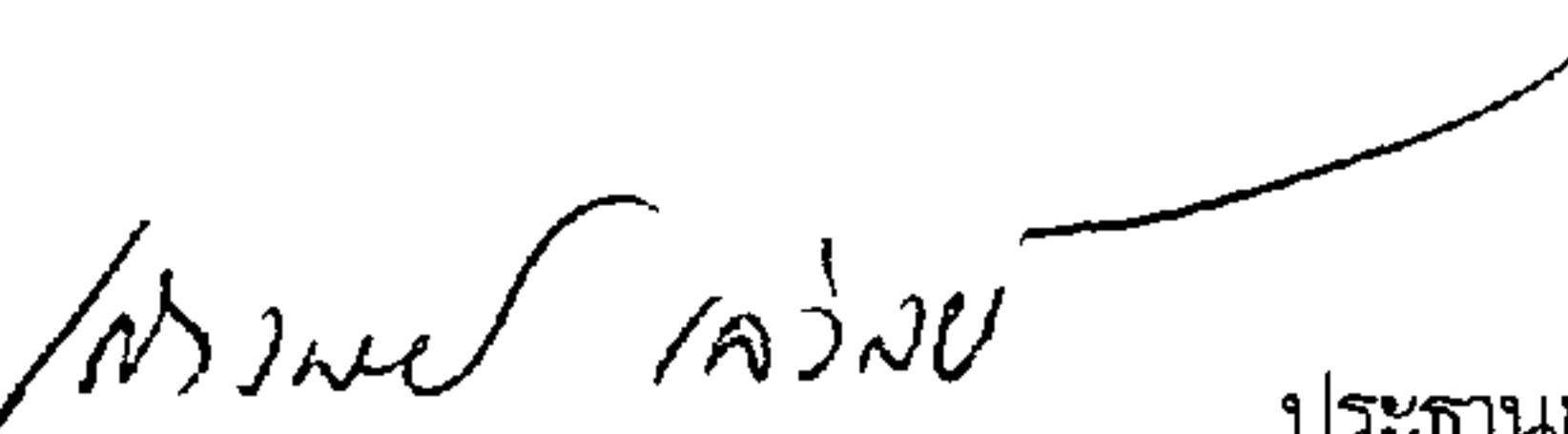
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญแข ประจันปัจจนิก)

อนุมัติให้รับรายงานการวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

วันที่ 15 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยความเรียบร้อยเป็นผลมาจากความเมตตากรุณาเอาใจใส่ช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนให้คำปรึกษาในการทำวิจัยจากท่าน รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เสวล์ย์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมอง โลหิตวิเศษ อาจารย์ ดร. ภาณี รัชนพงษ์ อาจารย์ กัมปนาท บริบูรณ์ กรรมการสอบปากเปล่า ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งในพระคุณอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ดร. กาสัก เต๊ะชันหมาก นายพีระวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามและให้คำแนะนำแก้ไขแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณนายสมโภชน์ ฉายะเกษตริน นายกสมาคมศิษย์เพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ และอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย และช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณ คุณลักขณา ไส้พิทักษ์สันติ คุณธวัชรัตน์ สุพรรณ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้ กำลังใจ ส่งเสริมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในการเรียนและการทำงานวิจัยนี้มาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ของรายงานการวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วีระวรรณ รัชชัยวิวงศ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ความหมายของค่านิยม	7
	แนวคิดและทฤษฎีค่านิยม	11
	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	15
	สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	18
	สมาคมคิลปะเพื่อเยาวชน	19
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
	สมมติฐานในการวิจัย	28
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
	การวิเคราะห์ข้อมูล	31
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	34
	ตอนที่ 2 วิเคราะห์การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมคิลปะ เพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	36
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมคิลปะ เพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	สรุปผลการวิจัย	51
	อภิปรายผล	52
	ข้อเสนอแนะ	57
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	58
	บรรณานุกรม	59
	ภาคผนวก	63
	ภาคผนวก ก. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	64
	ภาคผนวก ข. หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย	70
	ภาคผนวก ค. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	72
	ภาคผนวก ง. แบบสอบถามการวิจัย	74
	ประวัติย่อผู้วิจัย	79

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทดนตรีและนาฏศิลป์	29
2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	34
3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยรวมและรายด้าน	36
4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	37
5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน ด้านการประหยัดและออม	38
6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	39
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	40
8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	41
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน	42
10 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะ เพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำแนกตาม อายุ โดยรวมและรายด้าน	43
11 ทดสอบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามอายุ ด้านความรักชาติ ศาสนา กษัตริย์ เป็นรายคู่	44
12 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน	45

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	ทดสอบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามระดับชั้นเรียน ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นรายคู่	46
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมคิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำแนกตาม ประเภทการเรียน โดยรวมและรายด้าน	47
15	เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมคิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา โดยรวมและรายด้าน	48
16	ทดสอบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นรายคู่	49

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาบุคคลในด้านจริยธรรม นับได้ว่าเป็นพื้นฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะถ้าบุคคลในสังคมมีจริยธรรมดี ย่อมก่อให้เกิดความสงบสุขแก่ตนเองและส่วนรวม ดังที่ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์. 2520 : 4) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคคลในด้านที่สำคัญที่สุดคือ การปลูกฝังให้คนเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรมต่าง ๆ อันก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม ความเป็นพลเมืองดีก็คือ การมีจริยธรรมสูง นั่นคือมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว สิ่งสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีอีกประการหนึ่งก็คือการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ของสังคมให้เกิดขึ้นกับบุคคล ซึ่ง พันธ์ หันนาคินทร์ (2520 : 1) ได้ชี้ให้เห็นว่า ค่านิยมเป็นเครื่องชี้ทางที่บ่งบอกลักษณะความประพฤติของคนในสังคม ดังนั้นการปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมอันดีงามให้แก่คนในชาติจึงจำเป็นต้องกระทำอย่างรีบด่วน และกระทำต่อเนื่องกันไปทุกระดับการศึกษา เพราะพลังอำนาจของชาติจะมั่นคงเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในชาติจะประพฤติตามค่านิยมที่ดีและเอื้อต่อการพัฒนาตนเองและประเทศ ซึ่งรัฐบาลเองก็ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญ จึงได้พยายามเสริมสร้างและปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ขึ้นในสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2530 : 270) อันได้แก่

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัดและออม
3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของศาสนา
5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ค่านิยมของบุคคลรวมทั้งค่านิยมดั้งเดิมภายในสังคมยังมีส่วนสัมพันธ์กับระดับความเจริญของประเทศ โดยที่บุคคลภายในประเทศยึดถือค่านิยมดั้งเดิมที่สอดคล้องกับการพัฒนา เช่น ค่านิยมทางการศึกษา ค่านิยมด้านการทำงานหนัก และการมีค่านิยมด้านทันสมัย ได้แก่ ค่านิยมด้านความสามารถส่วนตัวของบุคคล การเอาใจจริง เอาใจกับงาน ความขยันขันแข็ง รวมทั้งยึดถือค่านิยมทางด้านวิทยาศาสตร์ ลดการยึดถือระเบียบประเพณีและความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล ฯลฯ ค่านิยมเหล่านี้เป็นค่านิยมที่สนับสนุนให้บุคคลเป็นผู้มีความทันสมัย (Modernization) รวมทั้งมีคุณลักษณะและบุคลิกภาพที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา อันมีผลทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (เพ็ญแข ประจวบจันทน์ และอ้อมเดือน สดมณี. 2529 : 21 - 29) ในขณะเดียวกันความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้ชีวิตจิตใจและความอ่อนโยนของมนุษย์ลดน้อยถอยลงไป เพราะมนุษย์มีความปรารถนาแต่ทางด้านวัตถุมากกว่าด้านจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิดความเห็นแก่ตัว ขาดความ

เอื้อเฟื้อ ชาติความเมตตากรุณา ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาทางด้านจิตใจที่มนุษย์มักไม่คำนึงถึง (โมหัมมัด อับดุลกาเดร์. 2529 : 1) สภาพสังคมไทยในปัจจุบันอยู่ในสภาวะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ทำให้ค่านิยมและทัศนคติของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนั้น ยังทำให้เกิดความขัดแย้งและความตึงเครียดทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมก็ลดน้อยลงไป (ปรีชา จันทรเรือง. 2530 : 29)

การเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบัน ทำให้เกิดพลังและความกดดันบางอย่างซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในทุก ๆ สังคม ประเทศต่าง ๆ ได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับการปลูกฝังและรักษาค่านิยมที่ดีในวัฒนธรรมของตนให้แก่อนุชนรุ่นหลัง อิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตกได้หลั่งไหลเข้ามาในประเทศต่าง ๆ ทั้งทางวัตถุ เทคโนโลยี เป็นต้น ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในประเทศหลายประการ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อค่านิยมที่ดีงามซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว คนส่วนมากมองเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์อย่างใดในการที่จะทำให้ค่านิยมที่ดีงามต้องถูกลดความสำคัญลงไป และรับเอาค่านิยมใหม่ ๆ ซึ่งเป็นของตะวันตกเข้ามาแทนที่เพราะไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย และวัฒนธรรมอันดีงามของไทยที่มีมาตั้งแต่อดีต รวมทั้งหลักศีลธรรมที่ก่อให้เกิดความสงบสุขแก่ประเทศไทยด้วย (อานันต์ พงศ์เสาวภาคย์. 2529 : 1 - 2) สอดคล้องกับเกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ (2527 : 62) ซึ่งได้กล่าวว่าค่านิยมเป็นส่วนสำคัญที่บ่งชี้ว่าบุคคลจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรทั้งต่อตนเองและสังคม การเลือกกระทำของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับค่านิยมที่เขายึดถืออยู่เป็นสาระสำคัญ หากบุคคลยึดถือค่านิยมที่เหมาะสมและเป็นค่านิยมที่ยอมรับของสังคมก็แน่ใจว่าการกระทำของเขาจะเป็นไปในทางที่ถูกที่ควรที่พึงปรารถนา

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สถาปนาขึ้นเมื่อพุทธศักราช 2522 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานระดับกรม และพุทธศักราช 2545 รัฐบาลได้ปรับปรุงระบบราชการใหม่ และจัดตั้งกระทรวงวัฒนธรรมขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และโอนสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มาสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานระดับกรม มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมบำรุงรักษาวัฒนธรรมไทย โดยการศึกษาค้นคว้า วิจัย พัฒนา เผยแพร่ และส่งเสริมหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชน ที่ดำเนินงานด้านวัฒนธรรม ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมุ่งหวังให้คนไทยมีความเจริญรุ่งเรืองด้านจิตใจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขยั่งยืน และมีศักดิ์ศรีในประชาคมโลก โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ศึกษา วิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม พัฒนามาตรฐานทางวัฒนธรรมของชาติ เป็นศูนย์กลางในการศึกษา รวบรวม เผยแพร่ และให้บริการสารสนเทศและกิจกรรมทางวัฒนธรรม ส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้สาระคุณค่าทางวัฒนธรรม สนับสนุน ส่งเสริมและประสานการดำเนินงานวัฒนธรรม จัดทำโครงการและแผนปฏิบัติงานส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทางวัฒนธรรม สนับสนุน ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ระดมทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานวัฒนธรรม และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย มีโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายใน เป็น 2 กอง 1 สถาบัน 1 สำนัก ดังนี้ (กระทรวงวัฒนธรรม. 2546 : 100 - 102)

1. กองกลาง
2. กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม
3. สถาบันวัฒนธรรมศึกษา ประกอบด้วยส่วนและศูนย์ ต่าง ๆ ดังนี้
 - 3.1 ส่วนวิจัยและพัฒนา
 - 3.2 ส่วนไทยนิทัศน์
 - 3.3 ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
 - 3.4 หออัครศิลปิน
4. สำนักส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม ประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้
 - 4.1 กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางวัฒนธรรม
 - 4.2 กลุ่มพัฒนาบุคลากรทางวัฒนธรรม
 - 4.3 กลุ่มส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรม
 - 4.4 กลุ่มส่งเสริมเครือข่ายทางวัฒนธรรม 1 (สมาคม/มูลนิธิ)
 - 4.5 กลุ่มส่งเสริมเครือข่ายทางวัฒนธรรม 2 (สภาวัฒนธรรม / องค์การอื่น)
 - 4.6 กลุ่มส่งเสริมเครือข่ายทางวัฒนธรรม 3 (บุคคล - ครอบครัว / ชุมชน)

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติโดยคณะกรรมการพัฒนาจิตใจ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการที่จะให้วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาประเทศได้นั้น ประชาชนในชาติจะต้องดำเนินชีวิตตามหลักแห่งคุณธรรม จึงได้ออกประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องค่านิยมพื้นฐาน เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 เชิญชวนให้ทุกคนร่วมกันปลูกฝังสร้างเสริมและปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ คือ 1) การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ 2) การประหยัดและออม 3) การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย 4) การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา 5) ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2530 : 18)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดให้มีโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนด้านดนตรีไทย และนาฏศิลป์ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะปลูกฝังและสืบทอดวัฒนธรรมด้านดนตรีและนาฏศิลป์ไทยไปสู่เยาวชน รวมทั้งแสวงหารูปแบบ และวิธีการส่งเสริมการเรียนการสอนดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในและนอกระบบการศึกษา อันจะเป็นการอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนาดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ให้คงอยู่ตลอดไป โดยเปิดรับเยาวชนเข้าเรียนดนตรีไทยเบื้องต้น หลักสูตรอบรม 6 เดือน หรือ 72 ชั่วโมง ให้แก่เยาวชนอายุระหว่าง 6 - 17 ปี ต่อมาในปี พ.ศ. 2536 ได้ปรับปรุงเป็นหลักสูตร 1 ปี หรือ 144 ชั่วโมง ให้แก่เยาวชนอายุระหว่าง 7 - 17 ปี เรียนทุกวันเสาร์ สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดตั้งในรูปของสมาคม เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2540 ใช้ชื่อว่า “สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ” กำกับดูแลโดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ การดำเนินการส่งเสริมนาฏศิลป์ และดนตรีไทย และจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ รวมทั้งดูแลด้านคุณภาพการเรียนการสอน และมีคณะกรรมการของสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชนเป็นผู้ดูแลดำเนินการสอน

จากการที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น คุณค่าของการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ของสังคมให้เกิดขึ้นกับบุคคล จึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นเพราะค่านิยมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนเรา สังคมจะเจริญก้าวหน้าหรือเสื่อมไปในทิศทางใดย่อมขึ้นอยู่กับค่านิยมของบุคคลและสังคม ฉะนั้นการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องและเหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้เชิญชวนให้คนไทยทุกคนร่วมกันปลูกฝังสร้างเสริมและประพฤติปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการดังกล่าวข้างต้น ในขณะเดียวกันก็ได้จัดตั้งสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชนขึ้น ซึ่งน่าจะเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการปลูกฝังสร้างเสริมให้เยาวชนได้ประพฤติปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการนี้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าเยาวชนที่มาเรียนดนตรีและนาฏศิลป์กับสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์หรือแนวทางในการเสริมสร้างและปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานของเยาวชนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติใน 5 ด้าน คือ
 - 1.1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
 - 1.2 การประหยัดและออม
 - 1.3 การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
 - 1.4 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของศาสนา
 - 1.5 ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา ประเภทการเรียน และอาชีพของบิดา/มารดา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี และความหมายของค่านิยม และค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมค่านิยมให้กับเยาวชนไทย
2. ทำให้ทราบและเข้าใจถึงค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางแก่งานหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนและประชาชนทั่วไป ในการประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เยาวชนที่กำลังเรียนวิชาดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทยของสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2547 รุ่นที่ 15 จำนวน 478 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลสถานภาพของเยาวชนผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 3.1.1 เพศ
 - ชาย
 - หญิง
 - 3.1.2 อายุ
 - ต่ำกว่า 11 ปี
 - ระหว่าง 11 – 15 ปี
 - 16 ปีขึ้นไป
 - 3.1.3 ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา
 - ประถมศึกษา
 - มัธยมศึกษาตอนต้น
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 3.1.4 ประเภทการเรียน
 - ดนตรีไทย
 - นาฏศิลป์
 - 3.1.5 อาชีพของบิดา/มารดา
 - รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 - ทำธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย
 - รับจ้าง
 - ไม่ได้ทำงาน
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 5 ด้าน คือ
 - 3.2.1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ
 - 3.2.2 การประหยัดและออม
 - 3.2.3 การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
 - 3.2.4 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของศาสนา
 - 3.2.5 ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน หมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 7 - 17 ปี ที่กำลังเรียนวิชาดนตรีไทย และนาฏศิลป์ไทยของสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2547 รุ่นที่ 15 จำนวน 478 คน

2. ค่านิยม หมายถึง ความเชื่ออย่างมีเหตุผลในหลักความดี ความงาม ความถูกต้องในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สังคมใดสังคมหนึ่งกำหนดขึ้น และยอมรับนำไปปฏิบัติ หรือประพฤติตามที่แสดงออกให้เห็นทางความคิด พฤติกรรม ของบุคคล

3. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ หมายถึง ค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ได้รับการประกาศเป็นค่านิยมพื้นฐานที่จำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องสร้างเสริมและปลูกฝังให้มีขึ้นในพลเมืองของประเทศ เพื่อความสงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ เป็นค่านิยมที่กำหนดขึ้นในสมัยรัฐบาลของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศค่านิยมพื้นฐาน เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 ได้แก่ 1) การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ 2) การประหยัดและออม 3) การมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย 4) การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของศาสนา 5) ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งค่านิยมพื้นฐานแต่ละด้านดังกล่าวสามารถให้นิยามได้ดังนี้ คือ

3.1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ หมายถึง การศึกษาหาความรู้อยู่เป็นประจำ มีความเข้มแข็ง อดทนต่ออุปสรรคทั้งหลาย รู้จักใช้ความรู้ความสามารถของตนเองก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น รวมไปถึงการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเรียบร้อย

3.2 การประหยัดและออม หมายถึง การมีความพอดีในการบริโภค ใช้ทรัพยากร และเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนใช้จ่ายตามความเหมาะสม รู้จักการเพิ่มพูนทรัพย์ ด้วยการเก็บและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ดูแลรักษาบูรณทรัพย์ของตนเอง มีการเก็บออมเงินไว้ตามสมควร

3.3 การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย หมายถึง การรักษาความสะอาดของบ้านเมืองที่อยู่อาศัย และสถานที่สาธารณะ ไม่ทำลายสาธารณสมบัติ รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองในการใช้บริการตามลำดับก่อนหลัง ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ไม่แก้ปัญหาด่วนด้วยวิธีรุนแรง

3.4 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของศาสนา หมายถึง มีความเมตตา กรุณา รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น ไม่พุดยุยงให้แตกร้าง มีความประพฤติดี ปฏิบัติตนเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นบุคคลที่ไม่เห็นแก่ได้ ละเว้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ มีความอดทนอดกลั้น กตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ มีความละเอียดต่อการกระทำ ความซื่อสัตย์

3.5 ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย นิยมไทย ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนา เคารพเทิดทูนศาสนา แสดงความจงรักภักดี เทิดทูนพระเกียรติ และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมคิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของค่านิยม
2. แนวคิดและทฤษฎีค่านิยม
3. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
4. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
5. สมาคมคิลปะเพื่อเยาวชน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง ความรู้สึกรวมที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การที่บุคคลมีค่านิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นแสดงถึงความรู้สึก ความพอใจ หักศนคติ และความต้องการที่บุคคลมีต่อเรื่องนั้น และความพร้อมที่จะแสดงออกเพื่อสนองต่อค่านิยมนั้น บุคคลจะขัดขวาง และต่อต้านการกระทำที่ขัดต่อค่านิยมที่เขามีอยู่ ค่านิยมจัดได้ว่าเป็นแหล่งที่มาของพฤติกรรมของบุคคลทั้งทางด้านลบและบวก (เพ็ญแข ประจณปัจจันิก และ อ้อมเดือน สดมณี. 2529 : 14)

ก่อ สวัสดิ์พานิช (2518 : 46) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความคิด พฤติกรรม และสิ่งอื่นที่คนในสังคมหนึ่งเห็นว่ามีคุณค่า จึงยอมรับมาปฏิบัติตามและหวงแหนไว้ระยะหนึ่ง ค่านิยมมักเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยและความเห็นของคนในสังคม

เจือ เกตุขลุ่ย (2519 : 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ค่านิยมคือ สิ่งที่สังคมนิยมชมชอบเป็นสิ่งที่มีความค่าและมีประโยชน์

สมาน ชาลีเครือ (2523 : 8) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางสังคมและวิถีชีวิตของบุคคลในสังคม ทั้งนี้เพราะว่าค่านิยมนั้นเป็นสิ่งที่ตนถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่ตนยกย่องบูชา ค่านิยมมิใช่เป็นเพียงเรื่องของการถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี แท้จริงเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องนำพฤติกรรมในชีวิตของคนเรากอีกด้วย

สาโรช บัวศรี (2526 : 13) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นสภาพหรือการกระทำบางประการ ซึ่งเราเชื่อถือค่านิยมว่าควรยึดถือหรือยึดมั่นหรือว่าเราควรกระทำหรือปฏิบัติเพื่อจะให้บรรลุถึงความมุ่งหมายของสังคมหรือตัวเอง

คริสเทนเซน (Cristensen. 1969 : 115) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง เกณฑ์ที่แต่ละบุคคลใช้เลือกสิ่งต่าง ๆ ที่มีให้เลือก ค่านิยมแม้จะมีลักษณะใกล้เคียงกับความเชื่อและเจตคติก็ตาม แต่ทั้งสามชนิดก็ยังมีส่วนแตกต่างกัน คือ ความเชื่อเป็นเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินว่า บางอย่างจริงหรือไม่จริง เจตคติคือ ลักษณะภายในบุคลิกภาพที่คนเราแสดงต่อการกระทำหรือสิ่งต่าง ๆ เป็นเพียงแนวโน้มที่จะปฏิบัติเท่านั้น ส่วนค่านิยมจะเป็นมาตรฐานของความชอบหรือไม่ชอบ เป็นเกณฑ์สำหรับตัดสิน คุณค่าหรือความสำคัญของสิ่งของ ความคิดและเหตุการณ์ ดังนั้น ค่านิยมจึงเป็นมาตรฐานที่ใช้ในการตัดสินใจ

โรคิช (Rokeach. (1969 : 125) ได้ให้ความหมายค่านิยมไว้ว่า ค่านิยม หมายถึง รูปแบบของความเชื่อที่แต่ละคนยึดถือว่าจะควรปฏิบัติอย่างไร สิ่งใดมีคุณค่าหรือสิ่งใดไม่มีคุณค่า โดยทั่วไป ค่านิยมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ค่านิยมเป็นมาตรฐานในการตัดสินว่า สิ่งใดเลว สิ่งใดดีและใช้ในการตัดสินพฤติกรรมของบุคคล

ส่วนในทฤษฎีของ กู๊ด (Good. 1973 : 636) กล่าวไว้ในแนวของสังคมวิทยาว่า ค่านิยมเป็นเรื่องของความสนใจของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่ง ๆ นั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองให้คุณค่า

จากความหมายของค่านิยมดังที่ผู้กล่าวไว้แล้วข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ค่านิยมหมายถึง ความเชื่อที่บุคคลใช้ยึดถือประจำใจ ช่วยตัดสินใจในการเลือกที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลเลือกสรรว่าดีแล้ว มีความหมายสำหรับเขา ซึ่งเขาได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต และค่านิยมทุกค่านิยมจะมีความสำคัญไม่หัดเทียมกัน เพราะค่านิยมของแต่ละบุคคลเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของเขา เนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ค่านิยมแตกต่างออกไป ถึงแม้ว่าจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกันก็ตาม เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเพิ่มมากขึ้น ก็จะมีผลกระทบกระเทือน ทำให้เขาเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขา ดังนั้น ค่านิยมจึงมีลักษณะไม่คงที่ แต่ก็ยังเป็นเครื่องนำทางพฤติกรรมของบุคคลให้ปฏิบัติ

การเกิดค่านิยม

ในกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ มนุษย์ได้รับการอบรมปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กเกี่ยวกับค่านิยมต่าง ๆ จากสถาบันครอบครัว โรงเรียน วัด และสถาบันอื่น ๆ ดังนั้น ค่านิยมของบุคคลจึงเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม เพราะการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ทำให้บุคคลนั้นสร้างสมค่านิยมของตนเองขึ้นมา ซึ่งค่านิยมเหล่านี้ขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดู การมีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ประสบการณ์ใด ๆ ที่ได้รับ ลักษณะสิ่งแวดล้อม ความต้องการ การเรียนรู้ และภูมิหลังที่แตกต่างกัน จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละคนแตกต่างกันไปด้วย นอกจากนี้ ค่านิยมส่วนบุคคลก็จะพัฒนาไปตามประสบการณ์ของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้วยเช่นกัน ความเห็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ แรธส์ ฮาร์มิน และไซมอน (Raths, Harmin and Simon. 1966 : 167) ที่ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา ค่านิยมว่า โดยส่วนรวมแล้วค่านิยมจะเกิดจากประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมภายในบ้านของบุคคล เด็กจะได้รับการถ่ายทอด และพัฒนาค่านิยมที่ได้รับจากพ่อและแม่ตามคุณลักษณะต่าง ๆ ส่วนเด็กที่มีโอกาสอยู่กับพ่อแม่ ย่อมจะได้รับค่านิยมจากผู้ใกล้ชิด เช่น กลุ่มเพื่อน ครู อาจารย์ หรือผู้ปกครองที่เด็กอาศัย รวมทั้งสถาบันอื่น ๆ เช่น วัด โรงเรียน สโมสร สมาคม ดังนั้น ค่านิยมจึงมีรากฐานมาจากครอบครัว และพัฒนาไปตามประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคม จึงเห็นได้ว่าค่านิยมของบุคคลสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลแต่ละบุคคล

แรธส์ ฮาร์มิน และไซมอน (Raths, Harmin and Simon. 1966 : 30) ได้เสนอว่า การเกิดค่านิยม มี 3 ขั้นตอนใหญ่ ได้แก่

1. ขั้นการเลือก (Choosing) ได้แก่
 - 1.1 การเลือกทำอย่างอิสระไม่ถูกบังคับ
 - 1.2 เลือกจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง
 - 1.3 เลือกจากผลการพิจารณาทางเลือกทุกทาง
2. ขั้นการให้คุณค่า (Prizing) ได้แก่
 - 2.1 การให้คุณค่าในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง
 - 2.2 ยืนยันการตัดสินใจเลือกตามที่ตนคิดอย่างเปิดเผย
3. ขั้นการปฏิบัติ (Acting) ได้แก่
 - 3.1 กระทำตามที่ตนตัดสินใจเลือก
 - 3.2 ปฏิบัติซ้ำจนเกิดเป็นลักษณะนิสัย

สรุปได้ว่า ค่านิยมเกิดจากการเลือกกระทำของบุคคลในสิ่งที่พิจารณาแล้วว่าดีหรือสมควร ต่อมาเป็นการได้ความสำคัญหรือคุณค่าตอนสุดท้าย คือ การปฏิบัติทำสิ่งนั้นจนเกิดเป็นนิสัย

เจือ เกตุขุญชัย (2519 : 79) กล่าวว่า ค่านิยมอาจเกิดขึ้นได้หลายทาง เช่น เกิดจากความนึกคิดของตนเอง ชักชวน การอบรม การศึกษาเล่าเรียน การบังคับ ด้วบทกฎหมาย และข้อบังคับ การเห็นตามกัน การปลูกฝัง ความหวัง อุดมการณ์ ความนิยมตามยุคตามสมัย และความเปลี่ยนแปลงของสังคม

พนัส หันนาคินทร์ (2520 : 18) ได้กล่าวถึงการเกิดค่านิยมในแต่ละบุคคลไว้ว่า

1. ประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของเขา และเนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันแต่ละบุคคล จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคลผิดแผกแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่าเขาจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกันก็ตาม เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมีเพิ่มมากขึ้นก็จะมีผลกระทบทำให้เขาเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขาขึ้น

2. การคิดรอบคอบ การวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนถึงผลที่จะตามมาในชีวิต

พรรณี ชูทัย (2528 : 197) กล่าวว่า ค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้ มีลักษณะดังนี้

1. คนที่ได้รับการศึกษาอบรมมาตั้งแต่เด็ก เช่น การที่เด็กทำสิ่งอันดีงามจะได้รับคำชมเชยหรือความชื่นชมจากผู้ใหญ่ หรือการที่เด็กทำผิดจะถูกลงโทษหรือว่ากล่าวตักเตือน

2. คนรับค่านิยมจากสังคมมาเป็นของตนเพื่อให้เกิดความสนใจว่าสังคมจะยอมรับ

สุริยา รัตนกุล (2538 : 8) กล่าวว่า พุทธศาสนายังมีส่วนให้การให้อภัยกัน การผ่อนปรนกัน และการช่วยเหลือกันเป็นค่านิยมและวัฒนธรรมสำคัญที่ทำให้คนที่แตกต่างกันและมีความเชื่อ ความต้องการไม่เหมือนกันอยู่ร่วมกันได้โดยสงบ

ดังนั้น การเกิดค่านิยมจึงเกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และได้มาจากการเรียนรู้ในครอบครัว วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม หลักศาสนา ทศนคติ สังคม สถาบัน โดยผ่านกระบวนการวินิจฉัยเลือกสรรแล้วว่าค่านิยมนั้น ๆ มีความเหมาะสมและมีคุณค่าต่อการที่จะดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ค่านิยมในแต่ละสังคมและไม่เหมือนกัน ค่านิยมจะไม่มีดีหรือเลว ถูกหรือผิด เป็นสิ่งที่คนในสังคมยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ และส่งผลให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมที่ปรากฏออกมาภายนอก

ลักษณะของค่านิยม

สมบัติ มหาศ (2520 : 2) กล่าวถึงลักษณะของค่านิยมว่ามีลักษณะ 3 ประการคือ

1. สิ่งที่ทำให้ใคร ๆ มีความต้องการและชอบพอ
2. สิ่งที่ทำให้เรามองเห็นว่าความสำเร็จเป็นสิ่งจำเป็น
3. สิ่งส่งเสริมคุณธรรมทางใจ เช่น ให้ความมียินดี

เสฐียรพงษ์ วรรณปก (2524 : 1) กล่าวว่าไว้ว่าลักษณะของค่านิยมควรมีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกอย่างอิสระเสรี ไม่มีใครบังคับให้เลือก
2. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกจากตัวเลือกหลายตัว มิใช่ยอมรับจากสิ่งที่มีอยู่เพียงสิ่งเดียว
3. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกหลังจากได้พิจารณาถึงผลที่จะตามมาภายหลัง
4. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นถนอมและเทิดทูน มีความภูมิใจในสิ่งที่ตนเลือกนั้น
5. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นยอมรับอย่างเปิดเผย ยินดีที่จะยอมรับและบอกกล่าวสนับสนุนสิ่งนั้น
6. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นยึดถือปฏิบัติ มิใช่เพียงแต่คำพูดหรือยอมรับแต่อย่างเดียว
7. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นปฏิบัติซ้ำบ่อย ๆ มิใช่ปฏิบัติเพียงครั้งเดียว

ลักษณะของค่านิยมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงสรุปได้ว่าค่านิยมมีลักษณะที่มั่นคงถาวรที่อยู่ในระยะเวลานานพอสมควร ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยหรือตามความคิดเห็นของคนในสังคม นอกจากนี้ยังสามารถยึดถือปฏิบัติได้และปฏิบัติได้บ่อยครั้ง ทั้งสามารถถูกเลือกได้อย่างอิสระเสรีโดยไม่มีการบังคับ

หน้าที่ของค่านิยม

สุนทร โคมิน และสนิท สมัครการ (2522 : 22) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของค่านิยม ดังนี้

1. ค่านิยมสูง (Lead) ให้เราแสดงจุดยืนของเราในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสังคมออกมาชัดเจน
2. ค่านิยมเป็นตัวช่วยกำหนด (Predispose) ให้เราเลือกค่านิยมอุดมการณ์ทางการเมือง บางอุดมการณ์มากกว่าอุดมการณ์อื่น
3. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ช่วยนำ (Guide) การกระทำให้เราประพฤติและแสดงตัวต่อผู้อื่นตามที่ประพฤติเป็นปกติอยู่ทุกวันนี้
4. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ในการประเมิน (Evaluate) ตัดสินการชื่นชม ยกย่อง ตำหนิติเตียนตัวเอง และการกระทำของผู้อื่น

5. ค่านิยมเป็นจุดกลางของการศึกษากระบวนการเปรียบเทียบกับผู้อื่น
6. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ช่วยในการชักชวน (Persuade) การสร้างประสิทธิผลต่อผู้อื่น
7. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ถูกเป็นฐาน (Base) สำหรับกระบวนการให้เหตุผลต่อความนึกคิดและการกระทำของตน

2. แนวคิดและทฤษฎีค่านิยม

สุนทรี โคมิน และสนิท สมักรการ (2522 : 11 - 19) ได้สรุปแนวคิดของ โรคิช (Rokeach) เกี่ยวกับค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะยืนยงถาวร ซึ่งเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติหรือเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เป็นสิ่งที่ตนเองและสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายอย่างอื่น และโรคิชได้สร้างกรอบทฤษฎีจากฐานคติทฤษฎีค่านิยม โดยเขาเสนอแนะแนวคิดวาค่านิยมของมนุษย์ตั้งอยู่บนฐานคติเกี่ยวกับธรรมชาติแห่งค่านิยมของมนุษย์ 5 ประการดังนี้

1. จำนวนของ “ค่านิยม” ที่แต่ละคนมีนั้นจะอยู่ไม่มากนัก และอยู่ในข่ายที่จะนับและศึกษาได้
2. ความแตกต่างของค่านิยมจะแสดงออกทางระดับ (Degree)
3. ค่านิยมต่าง ๆ สามารถจะนำมาจัดรวมกันเข้าเป็นระบบค่านิยมได้ (Value System)
4. ค่านิยมของมนุษย์สามารถสืบสาวไปถึงวัฒนธรรม สังคม และสถาบันสังคมต่าง ๆ ไปจนถึงบุคลิภาพได้ สิ่งเหล่านี้อาจถือได้ว่าเป็นปอเกิดของค่านิยม
5. ผลที่ตามมาถือว่าค่านิยมของมนุษย์จะแสดงออกมาทางทัศนคติและพฤติกรรมของมนุษย์ในเกือบทุกรูปแบบที่นักสังคมศาสตร์สนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์

ค่านิยมตามทฤษฎีของ โรคิช (Rokeach) แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

1. ค่านิยมวิถีปฏิบัติ (Instrumental Values) เป็นค่านิยมที่จะนำไปให้ถึงค่านิยมจุดหมายปลายทางซึ่งแบ่งออกเป็นค่านิยมย่อยได้อีก 2 ชนิด

1.1 ค่านิยมที่เป็นส่วนจริยธรรม (Moral Values) หมายถึง ค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หากค่านิยมเหล่านี้ถูกละเมิด บุคคลนั้นจะรู้สึกสำนึกผิด และไม่สบายใจด้วยเสียงมโนธรรมภายในใจว่าได้ทำผิด ค่านิยมเหล่านี้ เช่น การประพฤติอย่างซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ เป็นต้น

1.2 ค่านิยมที่เป็นส่วนความสามารถ (Competent Values) หมายถึง ค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ในตัวเอง และดูจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเป็นหรือไม่มีจริยธรรม หากละเมิดค่านิยมประเภทนี้จะทำให้เกิดความรู้สึกอับอายที่ตนขาดความสามารถส่วนตัว เช่น พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างมีเหตุผล ความกล้าในการแสดงข้อคิดเห็น เป็นต้น

ค่านิยมที่เป็นส่วนจริยธรรม อาจขัดแย้งกับค่านิยมที่เป็นส่วนความสามารถก็ได้

2. ค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Values) เป็นค่านิยมที่จะบ่งให้ทราบว่าจุดหมายปลายทางของชีวิตคืออะไร มักมีลักษณะเป็นนามธรรมที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ค่านิยมจุดหมายปลายทางแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 ค่านิยมที่เป็นบุคคล (Personal Values) เป็นค่านิยมที่มีจุดรวมในตัวบุคคล เช่น ความสงบสุขทางใจ ความต้องการอยู่ดีกินดี ความร่ำรวยมั่งคั่ง ความมีชื่อเสียง เป็นต้น

2.2 ค่านิยมที่เป็นส่วนสังคม (Social Values) เป็นค่านิยมที่มีจุดรวมระหว่างบุคคล เช่น สันติสุขในโลก การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เป็นต้น

ประสาร มลากุล ณ อยุธยา (2523 : 48) ได้กล่าวถึงทฤษฎีค่านิยมของสแปรงเกอร์ (Sprenger) ซึ่งจำแนกค่านิยมของมนุษย์ออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. ค่านิยมเชิงทฤษฎี ได้แก่ ความต้องการค้นพบสัจจะความจริง ซึ่งอาจจะทำได้โดยการสังเกต ทดลองเชิงวิทยาศาสตร์ หรือโดยการใช้เหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ ความต้องการจัดรวบรวมนความรู้ต่าง ๆ เข้าเป็นระบบหรือสังคม
2. ค่านิยมเชิงเศรษฐกิจ คือ ความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อม ธุรกิจ ทรัพย์สินเงินทอง และการแข่งขันในเรื่องเหล่านี้
3. ค่านิยมเชิงสุนทรีย์เกี่ยวข้องกับการแสดงออกและความชื่นชมในความงาม และความสัมพันธ์กลมกลืนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ธรรมชาติ ดนตรี ศิลปะ วรรณคดี เป็นต้น
4. ค่านิยมเชิงสังคม ได้แก่ ความรักเพื่อนมนุษย์ ความเอาใจใส่ผูกพันกับความสุข และสวัสดิภาพของเพื่อนมนุษย์และสังคมส่วนรวม
5. ค่านิยมเชิงการเมือง คือ ความต้องการแสวงหาอำนาจ อิทธิพล และชื่อเสียง
6. ค่านิยมเชิงศาสนา ได้แก่ ความเชื่อและยึดถือว่าชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของจักรวาล ซึ่งมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ศาสนา หรือจุดมุ่งหมายอันสูงสุด ครอบคลุมอยู่ในการตั้งปรัชญาตามแนวคิดนี้

จากแนวคิดของ โรคิช และสแปรงเกอร์ แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมของบุคคลเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และสามารถวัดค่านิยมของบุคคลออกมาเป็นระดับและความแตกต่างของค่านิยมของแต่ละบุคคลหรือสังคมได้ นอกจากนี้ยังสามารถทำนายถึงวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มสังคม บุคลิกภาพ หรือทัศนคติและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลได้

เกณฑ์สำหรับพิจารณาค่านิยม

พนัส หันนาคินทร์ (2520 : 18 - 21) ได้กล่าวว่า ในการที่จะพิจารณาว่าคุณลักษณะใดเป็นค่านิยมหรือไม่นั้น ควรพิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1. ค่านิยมนั้นเกิดจากการเลือกอย่างเสรีของบุคคลผู้นั้นหรือไม่ หากมีการบังคับให้จำเป็นต้องเลือกค่านิยมหนึ่งแล้ว จะเรียกว่าเป็นค่านิยมที่แท้จริงไม่ได้ เพราะสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่บอกจากภายนอกไม่ได้เกิดขึ้นจากความยินยอมพร้อมใจเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นอย่างแท้จริง และสิ่งที่มีลักษณะจากภายนอกเช่นนี้ ในระยะเวลาไม่นานนักก็จะสูญเสียไป ไม่ได้คงอยู่เป็นลักษณะประจำตัว
2. มีทางเลือกค่านิยมอื่นอีกหรือไม่ ถ้ามีค่านิยมให้พิจารณาเพียงอย่างเดียวก็หมายความว่าไม่มีทางเลือกหรือโอกาสที่จะเลือกคุณค่าด้วยการเปรียบเทียบหรือไม่มีทางเลือก การที่จะพิจารณาข้อดีข้อเสีย หรือความเหมาะสมก็จะหมดไป ดังนั้นค่านิยมที่คนยึดถือนั้นจะต้องได้มาจากการเลือกจากค่านิยมหลายอย่างที่มีอยู่ เพื่อจะได้มีโอกาสเปรียบเทียบคุณสมบัติในแง่มุมต่าง ๆ ได้

3. การเลือกค่านิยมนั้นกระทำหลังจากได้พิจารณาข้อดีข้อเสีย และผลที่จะตามมาจากการนับถือค่านิยมต่าง ๆ ที่ไม่ให้เลือกหรือไม่ การถูกบังคับให้เลือกหรือเลือกโดยไม่ได้คิดให้รอบคอบและถ่องแท้แล้วนั้นจะถือว่าเป็นค่านิยมยังไม่ได้ การเลือกค่านิยมนั้นจะต้องไม่กระทำไปด้วยอารมณ์ แต่จะต้องเป็นไปด้วยการใช้สติปัญญาไตร่ตรองโดยละเอียด

4. เติบโตและรักษาค่านิยมที่เราเลือกไว้แล้วนั้นอย่างมั่นคงหรือไม่ถึงแม้ว่าในตอนแรกอาจจะไม่สบายใจนักที่ต้องทำ แต่ก็พยายามที่จะทำด้วยการสำนึกในคุณค่าและมีความภาคภูมิใจที่ได้กระทำ

5. ยืนหยัดในค่านิยมที่ได้เลือกไว้แล้วอย่างเด็ดเดี่ยวและเหนียวแน่น ถ้ายังไม่แน่ใจในค่านิยมที่ยึดถือก็จะละอายต่อการแสดงว่ายอมรับนับถือในค่านิยมนั้น และไม่กล้าที่จะยืนยันถึงความดีในค่านิยมนั้นต่อบุคคลอื่น

6. สามารถแสดงออกด้วยการกระทำ เพื่อชี้ให้เห็นว่ายอมรับนับถือในค่านิยมนั้นหรือไม่ เช่น ยินดีที่จะเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์หรือเวลา เพื่อที่จะปฏิบัติตามให้เป็นไปตามค่านิยมยกย่องนับถือ

7. มีการกระทำซ้ำในสิ่งที่ยึดถือเป็นค่านิยมหรือไม่ อาจมีการกระทำซ้ำ ๆ จนเป็นกิจประจำวันก็ได้ ค่านิยมเหล่านี้จะแสดงออกในการกระทำต่าง ๆ ภายใต้อารมณ์และเวลาที่แตกต่างกันออกไป สิ่งที่น่าประหลาดใจเพียงครั้งเดียวแล้วหายไปนั้นเรียกว่าค่านิยมไม่ได้

ความจำเป็นในการสำรวจค่านิยม

วัชร ฐวธรรม (2525 : 2 - 5) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการสำรวจค่านิยมในแง่ต่าง ๆ ดังนี้

ทุกวันนี้โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์มีสิ่งที่จะต้องกระทำและโอกาสที่จะเลือกมากในชีวิตประจำวันไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ต้องพบปัญหาและข้อขัดแย้งให้ตัดสินใจอยู่ทุกขณะ ทำอย่างไรการตัดสินใจปัญหาเหล่านั้นจะทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องมีมาตรการส่วนตัวที่เป็นมาตรฐานพอควร ซึ่งได้จากการสำรวจค่านิยมของตน “ค่านิยม” เป็นหลักยึดที่สำคัญในการประพฤติปฏิบัติ ฉะนั้นการตัดสินใจทุกชนิดต้องมี “ค่านิยม” ของตนเป็นเกณฑ์ จะทำการตัดสินใจได้รวดเร็วถูกต้องตามความต้องการและเหตุผลของตน ทำให้ชีวิตดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความหมายมากขึ้น จึงจำเป็นต้องรู้แจ้งชัดว่าตนเองมีอะไรเป็นค่านิยม

มนุษย์นั้นมิได้มีค่านิยมติดตัวมาแต่กำเนิด เมื่อเกิดมาเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรมที่พรั่งพร้อม ปรับปรุง และเสริมแต่งให้ทำตามค่านิยมของวัฒนธรรมและสังคมนั้น ๆ กระบวนการแสวงหาความเข้าใจในค่านิยมจึงติดตัวมาตั้งแต่เริ่มรู้ความ แต่ค่านิยมที่มนุษย์มีอยู่นั้นไม่คงที่ ยังคงเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตลอดชีวิต ทั้งนี้เพราะมนุษย์และโลกแวดล้อมก็เจริญขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกวัน เนื่องจากเหตุที่ค่านิยมต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วมาก มนุษย์จึงเกิดความรู้สึกสับสน ไม่แน่ใจกับค่านิยมที่ตนยึดถืออยู่ ไม่แน่ใจว่าค่านิยมใดเป็นค่านิยมจริงแท้สำหรับตน ขณะนั้น ๆ กันแน่ เพราะค่านิยมที่ตนยึดถือและดำเนินชีวิตมาด้วยดีเมื่อ 2 ปีผ่านมามีมาถึงปัจจุบันค่านิยมเดียวกันนี้อาจจะไม่ส่งผลดีเสียแล้ว ความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลกปัจจุบันและการต้องตัดสินใจอย่างรวดเร็วในวิถีการดำเนินชีวิตแต่ละวัน ก่อให้เกิดความกังวล และเป็นสภาพที่ถูกบังคับในจิตใจ มนุษย์จึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการตัดสินใจ วิธีการวางแผนชีวิต และสร้างอุดมการณ์เพื่อดำเนินชีวิตให้มีความหมายมากยิ่งขึ้น เพื่อจะให้ความเข้าใจ

ในการพิจารณาชีวิตอย่างมีเหตุผล และรู้จักเลือกการกระทำหรือตัดสินใจเลือกตามหน้าที่และบทบาท ตลอดจนผลตอบแทนที่ได้รับจากการกระทำนั้น ๆ ด้วยการพิจารณาอย่างอิสระเสรีด้วยตัวของตัวเอง อันจะทำให้ทราบว่า ค่านิยมอะไรบ้างที่ควรส่งเสริมสร้างและยึดถือไว้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต

ประเภทของค่านิยม

เอกริทธิ์ ณ ถลาง (2525 : 54) ได้แบ่งค่านิยมไว้ 3 ประเภท คือ

1. ค่านิยมรวม เป็นสิ่งที่ทุกคนยึดถือตรงกันเป็นสากล ใครทำผิดถือว่าผิดเหล่า ถูกเฟ่งเลียง
2. ค่านิยมจำเพาะ เป็นสิ่งที่คนกลุ่มน้อยบางกลุ่มในสังคมใหญ่ยอมรับแบบอย่างความเชื่อถือในเฉพาะ

กลุ่มย่อย

3. ค่านิยมที่เป็นทางเลือก เป็นค่านิยมที่เป็นทางเลือกหรือทางเลือกซึ่งสัมพันธ์กับค่านิยมที่เป็นสากล

สาโรช บัวศรี (2526 : 6) แบ่งค่านิยมไว้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทพื้นฐาน (Basic Value) ประกอบด้วย คีลธรรม คุณธรรม ธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรม กฎหมาย

2. ประเภทวิชาชีพ (Professional Value) ประกอบด้วย อุดมการณ์ในอาชีพของตน วินัยของวิชาชีพของตน มารยาทของวิชาชีพของตน

จากการประชุมเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2523 กระทรวงศึกษาธิการได้มีการมติให้กำหนดประเภทของค่านิยมไว้ 6 ประเภทคือ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2523 : 44)

1. ค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง
2. ค่านิยมเกี่ยวกับหมู่คณะ
3. ค่านิยมเกี่ยวกับสังคม
4. ค่านิยมเกี่ยวกับชาติ
5. ค่านิยมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
6. ค่านิยมเกี่ยวกับมนุษยชาติ

พัฒนาการของค่านิยม

ในกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ มนุษย์ได้รับการอบรมปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กเกี่ยวกับค่านิยมต่าง ๆ จากสถาบันครอบครัว โรงเรียน วัด และสถาบันอื่น ๆ ดังนั้นค่านิยมของบุคคลจึงเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม เพราะการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ทำให้บุคคลนั้นสร้างสมค่านิยมของตนเองขึ้น ซึ่งค่านิยมเหล่านี้ขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดู การมีความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ประสบการณ์ใด ๆ ที่ได้รับ ลักษณะสิ่งแวดล้อม ความต้องการ การเรียนรู้ และภูมิหลังที่แตกต่างกัน จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละคนแตกต่างกันไปด้วย นอกจากนี้ ค่านิยมส่วนบุคคลก็จะพัฒนาไปตามประสบการณ์ของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้วยเช่นกัน ความเห็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของแรลล์ ฮาร์มิน และไซมอน (Rats, Harmin and Simon. 1966 : 167) ที่ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับ

การพัฒนาค่านิยมว่า โดยส่วนรวมแล้วค่านิยมจะเกิดจากประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมภายในบ้านของบุคคล เด็กจะได้รับการถ่ายทอดและพัฒนาค่านิยมที่ได้รับจากพ่อและแม่ตามคุณลักษณะต่าง ๆ ส่วนเด็กที่มีโอกาสอยู่กับพ่อแม่ ย่อมจะได้รับค่านิยมจากผู้ใกล้ชิด เช่น กลุ่มเพื่อน ครู อาจารย์ หรือผู้ปกครองที่เด็กอาศัย รวมทั้งสถาบันอื่น ๆ เช่น วัด โรงเรียน สโมสร สมาคม ดังนั้นค่านิยมจึงมีรากฐานมาจากครอบครัว และพัฒนาไปตามประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคม จึงเห็นได้ว่าค่านิยมของบุคคลสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลแต่ละบุคคล

3. ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ค่านิยมพื้นฐานเป็นค่านิยมที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้จัดทำโครงการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ค่านิยมที่พึงประสงค์ของเยาวชนและประชาชน โดยรวบรวมเอกสารค่านิยมจากแหล่งต่าง ๆ ตลอดจนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาประชุมเพื่อพิจารณาหลายครั้ง และสามารถดำเนินค่านิยมเพื่อชีวิตและสังคมไทยได้ 20 ประการ มาจัดทำแบบทดสอบวัดค่านิยมจับคู่ขึ้น 4 คู่ ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนและเยาวชนใน 10 จังหวัดทำแบบทดสอบวัดค่านิยม แล้วนำผลการวิจัยมาพิจารณาคัดเลือกจัดอันดับค่านิยมที่มีความสำคัญต่อสังคมไว้ 9 ประการ (เชื้อ สาริมาณ. 2525 : 26 – 29) ได้แก่ การประหยัด ความขยันหมั่นเพียร ความมีสติปัญญา การพึ่งตนเอง ความรับผิดชอบ ความสามัคคี การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม ความมีวินัย และความรักชาติ

ขั้นต่อมาได้มีการนำค่านิยมทั้ง 9 ประการมาพิจารณากำหนดเป็นค่านิยมพื้นฐานให้ทุกคนร่วมการเสริมสร้างปลูกฝัง และปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องค่านิยมพื้นฐาน เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 (เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์. 2527 : 13 – 14) ดังนี้

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัดและออม
3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของศาสนา
5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ค่านิยมพื้นฐานสามารถกล่าวได้ว่ามีความจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต หากเข้าใจและยอมรับและปฏิบัติตามแล้วย่อมพอใจและเกิดความสุข ถือว่าเป็นค่านิยมที่สำคัญที่สุดที่ทำให้บุคคลได้พัฒนาและเจริญขึ้นได้ (วัชร ฐาธรรม. 2526 : 7) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2515 : 17 – 18) กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีคุณภาพนั้นจะประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้

1. ความรับผิดชอบ หมายถึง การพยายามปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ พยายามปรับปรุงงานและวิธีปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น
2. ความสม่ำเสมอ หมายถึง การมีความรู้ ได้รับการฝึกอบรมจนมีความรู้ความชำนาญ

3. ความมั่นคงในตนเอง สามารถประกอบการทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ของตนได้เต็มที่ ความรู้ความสามารถ และตามระเบียบแบบแผน

4. การพึ่งตนเอง คือ รู้จักตนเอง พิจารณาตนเอง แล้วใช้ความรู้ความสามารถของตนเองเสียก่อน แล้วจึงค่อยขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นไม่เป็นคนคอยพึ่งคนอื่นอยู่ร่ำไป

5. ความซื่อสัตย์ เที่ยงตรง ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนตามหลักวิชาการ ไม่อคติ ทำให้เป็นที่เชื่อถือของคนทั่วไป

แนวทางการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน

สำหรับแนวทางการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการนั้น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้มีประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2525 เรื่อง “แนวทางการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน” เห็นสมควรวางแนวทางการปฏิบัติไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2530 : 270)

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
 - 1.1 ศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ
 - 1.2 ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความชำนาญ
 - 1.3 ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
 - 1.4 มีความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาทั้งปวง
 - 1.5 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 - 1.6 คิดชอบ ทำชอบ และแก้ปัญหาได้
 - 1.7 ขวนขวายประกอบอาชีพสุจริตไม่เลื่องงาน
 - 1.8 รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวม ต่อหน้าที่และการกระทำ
 - 1.9 ปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อย
2. การประหยัดและออม
 - 2.1 มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย
 - 2.2 มีความพอดีในการบริโภคและเว้นการฟุ้งเฟ้อที่เกินความสามารถ
 - 2.3 ใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
 - 2.4 คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย ใช้เท่าที่จำเป็น
 - 2.5 ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย หรือตระหนี่ถี่เหนียวเกินไป
 - 2.6 จัดงานและพิธีต่าง ๆ โดยใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น
 - 2.7 เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปทำให้เกิดประโยชน์
 - 2.8 รู้จักใช้ ดูแลรักษา และบูรณทรัพย์ทั้งของตนและของส่วนรวม
 - 2.9 วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบมีสัดส่วนและออมไว้บ้างตามสมควร

3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
 - 3.1 รักษาความสะอาดของบ้านเมือง ที่อยู่อาศัย และสาธารณสถาน
 - 3.2 ช่วยกันรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม
 - 3.3 รู้จักสิทธิและหน้าที่ และละเว้นการใช้อิทธิทธิ
 - 3.4 รับบริการและให้บริการตามลำดับก่อนหลัง
 - 3.5 สนับสนุนและส่งเสริมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย
 - 3.6 ไม่แก้ปัญหโดยวิธีรุนแรงหรือไม่ชอบด้วยระเบียบวินัยและกฎหมาย
 - 3.7 มีมารยาทในการขับขี่ยานพาหนะปฏิบัติตามกฎจราจรและช่วยดูแลรักษาทางสัญจรไปมา
 - 3.8 ทำหน้าที่พลเมืองดีโดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ เมื่อรู้เห็นการกระทำผิดระเบียบวินัยและกฎหมาย
 - 3.9 รับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมายในฐานะเจ้าหน้าที่
4. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
 - 4.1 ไม่เบียดเบียนประทุษร้ายต่อคนและสัตว์
 - 4.2 มีเมตตากรุณา
 - 4.3 ไม่เห็นแก่ได้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว
 - 4.4 ไม่พูดปด ไม่ยุยงให้แตกร้าง ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเหลวไหล
 - 4.5 มีความประพฤติดีในความสัมพันธ์ทางครอบครัวและทางเพศ
 - 4.6 เว้นสิ่งเสพติด มีสติสัมปชัญญะ
 - 4.7 มีความสะอาดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว
 - 4.8 มีความอดทน อดกลั้น
 - 4.9 มีความกตัญญูกตเวที
 - 4.10 มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่นอราชฎ์บังหลวง
 - 4.11 ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส
 - 4.12 เชื่อกฎแห่งกรรม เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
 - 5.1 สถาบันชาติ
 - 5.1.1 ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการดำรงอยู่ของชาติ
 - 5.1.2 สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่จะกระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ
 - 5.1.3 ป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ
 - 5.1.4 ส่งเสริมและรักษาเกียรติของชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทยและนิยมไทย
 - 5.1.5 สร้างเสริมความสามัคคีของคนในชาติ
 - 5.1.6 เสียสละประโยชน์ส่วนตนและแม้ชีวิตเพื่อประเทศชาติ

5.1.7 ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยการรับราชการทหาร ประกอบอาชีพสุจริต และเสียภาษีอากรเพื่อพัฒนาประเทศ

5.1.8 ยกย่องให้เกียรติผู้ที่ทำหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศชาติ

5.1.9 ปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า “การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ”

5.2 สถาบันศาสนา

5.2.1 ศึกษาศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง

5.2.2 ปลุกความเชื่อความเลื่อมใสในศาสนาด้วยปัญญา

5.2.3 ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน

5.2.4 สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบัน

ศาสนา

5.2.5 ช่วยส่งเสริมทะนุบำรุงศาสนา

5.2.6 ไม่ทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา

5.2.7 เผยแพร่ความรู้ และการปฏิบัติตามหลักศาสนา

5.2.8 เคารพเทิดทูนศาสนา และไม่กระทำการใด ๆ ในทางดูหมิ่น

5.2.9 สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ

5.3 สถาบันพระมหากษัตริย์

5.3.1 ศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

5.3.2 รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

5.3.3 สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบัน

พระมหากษัตริย์

5.3.4 แสดงความจงรักภักดี เทิดทูนพระเกียรติและเผยแพร่พระราชกรณียกิจ

5.3.5 ร่วมกันประกอบความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยเฉพาะในวันสำคัญที่เกี่ยวกับ

พระมหากษัตริย์

4. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สถาปนาขึ้นเมื่อพุทธศักราช 2522 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานระดับกรม และพุทธศักราช 2545 รัฐบาลได้ปรับปรุงระบบราชการใหม่ และจัดตั้งกระทรวงวัฒนธรรม ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และโอนสำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ มาสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานระดับกรม มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมบำรุง รักษาวัฒนธรรมไทย โดยการศึกษาค้นคว้า วิจัย พัฒนา เผยแพร่ และส่งเสริมหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชน ที่ดำเนินงานด้านวัฒนธรรม ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

โดยมุ่งหวังให้คนไทยมีความเจริญงอกงามด้านจิตใจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขยั่งยืน และมีศักดิ์ศรีในประชาคมโลก โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ศึกษา วิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม พัฒนามาตรฐานทางวัฒนธรรมของชาติ เป็นศูนย์กลางในการศึกษา รวบรวม เผยแพร่ และให้บริการสารสนเทศและกิจกรรมทางวัฒนธรรม ส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้สาระคุณค่าทางวัฒนธรรม สนับสนุน ส่งเสริมและประสานการดำเนินงานวัฒนธรรม จัดทำโครงการและแผนปฏิบัติงานส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทางวัฒนธรรม สนับสนุน ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ระดมทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานวัฒนธรรม และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย มีโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายใน เป็น 2 กอง 1 สถาบัน 1 สำนัก ดังนี้ (กระทรวงวัฒนธรรม. 2546 : 100 - 102)

1. กองกลาง
2. กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม
3. สถาบันวัฒนธรรมศึกษา ประกอบด้วยส่วนและศูนย์ ต่าง ๆ ดังนี้
 - 3.1 ส่วนวิจัยและพัฒนา
 - 3.2 ส่วนไทยนิทัศน์
 - 3.3 ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
 - 3.4 หออัครศิลปิน
4. สำนักส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม ประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้
 - 4.1 กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางวัฒนธรรม
 - 4.2 กลุ่มพัฒนาบุคลากรทางวัฒนธรรม
 - 4.3 กลุ่มส่งเสริมการถ่ายทอดวัฒนธรรม
 - 4.4 กลุ่มส่งเสริมเครือข่ายทางวัฒนธรรม 1 (สมาคม/มูลนิธิ)
 - 4.5 กลุ่มส่งเสริมเครือข่ายทางวัฒนธรรม 2 (สภาวัฒนธรรม / องค์การอื่น)
 - 4.6 กลุ่มส่งเสริมเครือข่ายทางวัฒนธรรม 3 (บุคคล - ครอบครัว / ชุมชน)

5. สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดให้มีโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ไทย และดนตรีไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะปลูกฝังและสืบทอดวัฒนธรรมด้านดนตรีและนาฏศิลป์ไทยไปสู่เยาวชน รวมทั้งแสวงหารูปแบบ และวิธีการส่งเสริมการเรียนการสอนดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยให้คงอยู่เป็นทั้งวิชาการและวิชาชีพที่ทรงคุณค่าเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมสืบไป

ปี พ.ศ. 2540 สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสมาคม โดยมี นายพยุหศักดิ์ จันทรสุรินทร์ เป็นนายกสมาคม ม.ร.ว.จักรธ จิตรพงศ์ เป็นอุปนายกสมาคม และนางสมถวิล ภูมิภักดี เป็นเลขานุการ ได้รับใบอนุญาตที่ ต. 283/2540 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2540 และได้รับการจดทะเบียนจากนายทะเบียนสมาคมประจำกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2540

ปัจจุบัน พ.ศ. 2547 โดยมีนายสมโภชน์ ฉายะเกษตริณ เป็นนายกสมาคม น.อ.(พิเศษ) อำนวย สุกปานแก้ว เป็นอุปนายกสมาคม และนายสมพจน์ สำราญจิตต์ เป็นเลขานุการ

สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ดำเนินการมาแล้ว ปัจจุบันเป็นรุ่นที่ 15

บทบาทหน้าที่ของสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีดังนี้

1. ส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชนเห็นคุณค่าของศิลปะ
 2. พัฒนาคุณภาพทางด้านจิตใจ คุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ
- วัตถุประสงค์ของสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน

1. ส่งเสริมให้เยาวชน ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ชาบซึ้งและเห็นคุณค่าของศิลปะแขนงต่าง ๆ อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และช่วยกันอนุรักษ์ ส่งเสริมพัฒนาและเผยแพร่อย่างจริงจัง
2. พัฒนาคุณภาพทางด้านจิตใจ คุณธรรม และจริยธรรมของเยาวชน และประชาชนโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ
3. สนับสนุนกิจกรรมด้านศิลปะให้ได้มาตรฐาน
4. สนับสนุนเยาวชนไทยได้มีโอกาสแสดงออกทางศิลปะทั้งภายใน และภายนอกประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์
5. สนับสนุนส่งเสริมเยาวชนให้มีความสามารถพิเศษ และพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านศิลปะในแขนงต่าง ๆ ในอนาคต
6. สนับสนุน ส่งเสริมศูนย์สถิติส่งเสริมการเรียนการสอนศิลปะแขนงต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
7. เป็นศูนย์กลางในการชุมนุมผู้มีความสนใจทางด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ ทั้งในลักษณะปัจเจก บุคคล ครอบครัว และชุมชน
8. จัดหาเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อเป็นสมบัติส่วนกลาง

หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยของสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน

หลักสูตรการสอนดนตรีไทย เป็นการจัดการสอนวิชาดนตรีไทยเพื่อเป็นพื้นฐานการปฏิบัติเครื่องดนตรี (ขั้นเตรียมการ) โดยเน้นทักษะด้านกายภาพ และทักษะด้านการใช้ดนตรี

วัตถุประสงค์ในการจัดการสอนดนตรีไทยและนาฏศิลป์

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ได้เข้าใจพื้นฐานดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย สามารถเล่นและแสดงออกทางนาฏศิลป์พื้นฐานได้ อันจะนำไปสู่การฝึกฝนพัฒนาฝีมือในระดับสูงขึ้นได้ในระยะต่อไปตามความต้องการของตน
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้จัก เข้าใจ ชาบซึ่งในคุณค่าของดนตรีไทยและนาฏศิลป์ซึ่งเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่เป็นมรดกของชาติอันจะเป็นหนทางไปสู่การช่วยกันอนุรักษ์ พัฒนาและส่งเสริมเผยแพร่กันอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น
3. เพื่อพัฒนาคุณภาพทางด้านจิตใจของประชากรไทย โดยอาศัยดนตรีและนาฏศิลป์เป็นสื่อ
4. เพื่อส่งเสริมให้ดนตรีไทยเป็นศาสตร์ที่สมบูรณ์ตามหลักวิชาการสากล
5. เพื่อเสริมสร้างเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรีไทย และนาฏศิลป์ไทย และพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถ และโอกาสได้รับการฝึกฝนทักษะกับศิลปินแห่งชาติ ศิลปินอาวุโส และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านนาฏศิลป์และดนตรีไทย
6. เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้สถาบันการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนภาคเอกชนให้ความสนใจในการอนุรักษ์ พัฒนาและเผยแพร่ดนตรีนาฏศิลป์ไทย

เนื้อหาการเรียนการสอน

การเรียนการสอนมี 2 ระยะ หรือ 2 ระดับ ในแต่ละระดับแบ่งเป็น 3 ชั้น และ ในแต่ละชั้นมีการสอน 2 ด้าน คือ ด้านปี่พาทย์และด้านเครื่องสายไทย ดังนี้

1. ระยะที่ 1 (ระดับที่ 1) ใช้เวลา 144 ชั่วโมง หรือประมาณ 48 สัปดาห์ จัดการเรียนการสอนในวันเสาร์ เวลา 08.00 - 16.00 น.
2. ระยะที่ 2 (ระดับที่ 2) ฝึกความชำนาญ จัดการเรียนการสอนในวันเสาร์ เวลา 08.00 - 16.00 น.

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การวิจัยที่มีผู้ทำเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานมีดังนี้

เกษม เกษมนุกิจกุล (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษา ภูมิหลังทางครอบครัว และการถ่ายทอดค่านิยมที่แตกต่างกัน ผลวิจัยพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญแก่ค่านิยมจุดหมายปลายทางเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ค่านิยม “ความสงบสุขทางใจ” : “การมีชีวิตที่สบายพอสมควร” : “ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ” : “ความสงบสุขในสังคม” : ความภูมิใจในตนเอง” : “ความสำเร็จในชีวิต” : “ความมั่งมีในเงินทองและวัตถุ” และ “การได้รับการยกย่องในสังคม”

กษิมา วิริยะ (2526 : 117 - 118) ได้ศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 8 พบว่า ค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่พึงประสงค์ และนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดรวบยอดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เชาวลิต สุโสมานดี (2543 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการนำความรู้เรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนำความรู้เรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ไปปฏิบัติบ่อยแต่ไม่สม่ำเสมอ และนักเรียนที่ให้สัมภาษณ์เห็นตรงกันว่า ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ มีความสำคัญทำให้รู้จักประหยัด มีความอดทน มีความรับผิดชอบ พึ่งตนเองได้ มีใจอ่อนโยนและมีระเบียบ โดยเฉพาะมีการนำค่านิยมดังต่อไปนี้ไปปฏิบัติคือ อดทน ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด สะสมเงินฝาก และซื้อของผลิตในไทย

นาคล ภาชนะวิเชียร (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาค่านิยมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้รับการสร้างเสริมด้วยกระบวนการที่พัฒนาตามแนวคิดของไอเซ็นและแรทส์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสารวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และแบบวัดความรู้สึกต่อการทำหน้าที่ที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนาวิธีการสร้างเสริมค่านิยมด้วยความรับผิดชอบให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดี และมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อฝึกให้เกิดความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมนี้ กิจกรรมการพัฒนาในเรื่องนี้คือกระบวนการสร้างเสริมค่านิยมของนักเรียน ประกอบด้วย 2 กระบวนการย่อย ได้แก่ 1) กระบวนการศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับค่านิยมของนักเรียน ประกอบด้วยการวิเคราะห์พฤติกรรมที่แสดงถึงค่านิยม 2) กระบวนการนำข้อมูลไปใช้เพื่อพัฒนาค่านิยมให้แก่นักเรียน

บัญญัติ แก้วส่อง (2522 : 60 - 61) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมือง และชนบท ที่มีการอบรมเลี้ยงดูและแบบการคิดแตกต่างกัน พบว่า พัฒนาการของเด็กวัยรุ่นชายและหญิงไม่แตกต่างกัน และพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พัฒนาการจริยธรรมกับแบบการคิดและการอบรมเลี้ยงดูกับแบบการคิดไม่มีความสัมพันธ์กัน

บัณฑิตา คักดีอุดม (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับความมีวินัยในตนเองตามการรับรู้ของรับเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 265 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีวินัยในตนเองมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีวินัยในตนเองมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ นักเรียนหญิงมีวินัยในตนเองมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิ่นสุวรรณ เตสยานนท์ (2526 : 129 - 130) ได้ศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การประหยัดและอดออม การมีระเบียบและการเคารพกฎหมายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการประหยัดและอดออม การมีระเบียบและการเคารพกฎหมายของนักเรียนอยู่ในระดับที่พึงประสงค์
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการมีระเบียบและเคารพกฎหมาย ไม่แตกต่างกัน

ประภาศรี กรโกวิท (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ประเภทบุคลากรประจำการ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา บุคลากรประจำการมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผุสดี จิระวัฒนกิจ (2526 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาพัฒนาการด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตามคุณลักษณะค่านิยมพื้นฐานของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 1 พบว่า พัฒนาการด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกันในเรื่องการ ฟังตนเอง ความรับผิดชอบ การประหยัดและอดออม การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย โดยนักเรียนหญิงมี พัฒนาการด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชาย

ผาสุขสันต์ ไหมทิพย์ (2540 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตาม ค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2540 ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบ ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตาม ค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายใน จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนค่านิยมด้านการประหยัดและอดออมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานโดยรวม

พันคำ มีโพทอง (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียน เพศหญิงมีค่านิยมด้านการฟังตนเอง ขยันหมั่นเพียร เคารพกฎหมายสูงกว่าเพศชาย นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอด ค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการจากครู ผู้ปกครอง และมีสภาพเศรษฐกิจครอบครัวย่ำแย่ก็จะมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ต่อนักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการต่ำ นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดค่านิยมพื้นฐานจากครู และการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันมีค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายแตกต่างกัน นักเรียน และครูมีค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ การมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย การปฏิบัติตาม หลักคุณธรรมทางศาสนาในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พวงแก้ว ปานพรหมินทร์ (2540 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประการที่ 1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ นักเรียนมีการรับรู้ค่านิยมพื้นฐานอยู่ในขั้นตอนรองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.25 รองลงมาคือขั้นเห็นคุณค่า คิดเป็นร้อยละ 90.25 ประการที่ 2 การประหยัดและ ออม นักเรียนมีการรับรู้ค่านิยมพื้นฐานอยู่ในขั้นตอนรองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.75 รองลงมาคือขั้นรับ คิดเป็นร้อยละ 92.50 ประการที่ 3 การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย นักเรียนมีการรับรู้ค่านิยมพื้นฐาน อยู่ในขั้นเกิดกิจนิสัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.13 รองลงมาคือขั้นจัดระบบ คิดเป็นร้อยละ 93.13 ประการที่ 4 การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา นักเรียนมีการรับรู้ค่านิยมพื้นฐาน อยู่ในขั้นรับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95 รองลงมาคือขั้นตอนรอง คิดเป็นร้อยละ 91.50 ประการที่ 5 การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นักเรียนมีการ รับรู้ค่านิยมพื้นฐาน อยู่ในขั้นตอนรองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.50 รองลงมาคือขั้นจัดระบบ คิดเป็นร้อยละ 93.38

รังสิมันต์ สุนทรไชยา (2535 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ผลของตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการมีระเบียบ วินัยในชั้นเรียนของนักเรียนวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่น ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน วัดอมรินทราราม จำนวน 10 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 5 คน กลุ่มควบคุม 5 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรม การมีระเบียบวินัยในชั้นเรียนน้อย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบการสังเกต และบันทึกพฤติกรรม (Multiple Case Studies) วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาผลของตัวแบบวิถีทัศน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีระเบียบวินัยใน ชั้นเรียนของนักเรียนวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า ตัวแบบพฤติกรรมการมีระเบียบวินัยในชั้นเรียนจากการ ดูวิถีทัศน์ทำให้นักเรียนสามารถเพิ่มพฤติกรรมการมีระเบียบวินัยในชั้นเรียน

วิเชียร ทองนุช (2521 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์และ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมต่างกัน พบว่า เด็กที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขันมีการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ เด็กชายและเด็กหญิงมีการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์ ไม่แตกต่างกันในกลุ่มการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขัน

วิวัฒน์ อัครวนิชย์ (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ ของเด็กไทย พบว่า เด็กที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกันนั้น มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน และเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูง มีวินัยในตนเอง และความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

วันชัย มีกลาง (2530 : 120) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจการปฏิบัติตามและการ ได้รับการถ่ายทอดทางพุทธศาสนา พบว่า นิสิตที่ได้รับการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาจากบิดามารดาแตกต่างกัน มี เจตคติการปฏิบัติตามหลักคำสอนในพุทธศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญแสดงให้เห็นว่าปริมาณการได้รับการ ถ่ายทอดค่านิยมมีอิทธิพล ทำให้ค่านิยมของนักเรียนแตกต่างกันไปด้วย

วีรวรรณ อามระดิษ (2522 : 62 - 64) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพฯ เรื่องความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูทวดเวท ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความอดทน ความยุติธรรม ความอดสาเหะ ประหยัดและการออมทรัพย์ การเคารพอาวโส ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมในเกณฑ์ที่น่าพอใจและพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

วุฒิพงษ์ ทองก้อน (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการที่มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบทดสอบฉบับนี้วัดค่านิยม 5 ประการ คือ การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ การประหยัดและออม การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา และความรักชาติ ศาสนา กษัตริย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2537 ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,374 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิธีการศึกษาได้ทำการทดสอบ 3 ครั้ง โดยทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงข้อสอบ การทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก เพื่อพิจารณาคัดเลือกข้อสอบหาค่าความเชื่อมั่น ค่าความเที่ยงตรง การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ค่าความเชื่อมั่น ค่าความเที่ยงตรง และสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ ผลการศึกษาพบว่าได้แบบทดสอบ จำนวน 60 ข้อ ที่มีคุณภาพด้านค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบหาโดยวิธีการทดสอบค่า t พบว่า มีค่าตั้งแต่ 4.34 ถึง 17.39 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา มีค่าตั้งแต่ 0.9221 ถึง 0.9464 และรวมทั้งฉบับมีค่า 0.9838 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบหาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการประเมินโดยกลุ่มเพื่อน พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.4050 ถึง 0.5704 ซึ่งค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มรู้ชุดอยู่แล้ว พบว่าค่าอยู่ระหว่าง 2.01 ถึง 3.03 ซึ่งค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

วิฑูรย์ บัวปลั่ง (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องความรักชาติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ หาโดยใช้การทดสอบค่า t มีค่าตั้งแต่ 3.1545 ถึง 14.4497 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้านหาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าตั้งแต่ 0.8361 ถึง 0.8947 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.9421 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยวิธีกลุ่มที่รู้ชุดอยู่แล้ว พบว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในระหว่างคะแนนของแบบทดสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมของแบบทดสอบทั้งฉบับยกเว้นตัวมันเอง พบว่ามีเพียงข้อเดียวที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรือ .05 ทุกข้อ แบบทดสอบทั้งสามด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในแต่ละด้านอยู่ระหว่าง 0.6079 ถึง 0.7101 และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.8450 ถึง 0.8964 ซึ่งสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุธา จันทรเอม (2528 : 75) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับเด็กอันไม่เหมาะสมว่าเด็กที่บิดามารดาให้ความรักมากเกินไปด้วยการคอยเอาใจใส่ตลอดเวลาจนเด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่ยอมให้คิดให้ทำอะไรเอง โดยที่บิดามารดาจะจัดการแทนให้ทั้งหมด (Overprotection Demination) ซึ่งจะทำให้เด็กนั้นไม่รู้จักคิดไม่รู้จักการนำตนเองหรือการพึ่งตนเอง ใครว่าอะไรก็ไม่รู้จักคัดค้าน แม้นไม่เชื่อด้วยหรือไม่ชอบแต่ยินยอมตามเสมอ

สราวุฒิ คูวินันท์ (2529 : 53) ได้ศึกษาถึงตัวแปรที่จำแนกกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัด และออมต่างกัน พบว่า การอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองมีผลทำให้ค่านิยมของนักเรียนแตกต่างกัน

สุธี เสถียรยานนท์ (2530 : 85) ได้ศึกษาค่านิยมทางสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีค่านิยมทางสุขภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ โดยนักเรียนได้รับอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุมีผลมีค่านิยมและสุขภาพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลย

สมพงษ์ พานิชสกุล (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค่านิยมในการพึ่งตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรีตามองค์ประกอบสามด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการทำงานร่วมกัน และเพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในการพึ่งตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพแวดล้อมทางครอบครัว และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 297 คน จากโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี 3 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาโดยส่วนรวม และจำแนกตามองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อระดับค่านิยมทั้งสามด้าน มีค่านิยมในการพึ่งตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

งานวิจัยต่างประเทศ

มีผู้ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ มีดังนี้

บัลวิน (Baldwin. 1948 : 127 - 136) ได้ทำการศึกษาที่สถาบันวิจัยเฟลส์ (Fels Research Institute) เขาได้สำรวจผลของการใช้วิธีการประชาธิปไตยภายในบ้านที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก 67 คน โดยใช้วิธีให้ผู้สังเกตหลาย ๆ คน ต่างสังเกตเด็กเหล่านั้นในขณะที่ปล่อยให้เด็กเล่นอย่างเสรีภายในโรงเรียน แล้วให้ผู้สังเกตบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กไว้ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) อีกทั้งให้ผู้สังเกตอีกว่าบ้านของเด็กเหล่านั้น ใช้วิธีการปกครองแบบมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผล จากการสังเกตปรากฏว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลทำให้เด็กเป็นคนที่กระฉับกระเฉง ไม่มีความหวาดกลัว ทำอะไรมีแผนการณ์มีความอยากรู้อยากเห็น มักจะเป็นหัวหน้านักเรียน ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่มีเหตุผล มักจะเป็นเด็กเรียบร้อย ประพฤติตนดี ส่วนความอยากรู้อยากเห็น ความริเริ่ม (Originality) และความคิดฝันต่าง ๆ ของเด็กเหล่านี้จะอยู่ในวงแคบมาก

แลนด์ส (Landis. 1954 : 105 - 106) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่พ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและประชาธิปไตย ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5,500 คน พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีพ่อแม่ปกครองแบบประชาธิปไตย โดยทั่ว ๆ ไป ปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีพ่อแม่ปกครองแบบเข้มงวดกวดขัน ซึ่งสอดคล้องกับ เพค และฮาวิกเฮิร์ส (Pack and Havighurst. 1963 : 12) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย และแบบใช้อำนาจ พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวประชาธิปไตยมีความเป็นอิสระจากตนเองและรับผิดชอบมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวแบบอิตาเลียน

วัตสัน (Watson. 1967 : 141 - 154) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบเข้มงวดกวดขันและแบบให้อิสระที่มีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี ได้รับความรักแต่เข้มงวดกวดขันเรื่องระเบียบวินัย เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะดี ได้รับความรักและอิสระในเรื่องระเบียบวินัยจำนวน 44 คน พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะมีความวิตกกังวลขาดการควบคุมอารมณ์และไม่มีความสุข นอกจากนั้น ผลการทดสอบทางจิตวิทยาเด็กที่มาจากครอบครัวเข้มงวดและไม่กล้าไม่ต่อต้านเด็กที่มาจากครอบครัวอิสระจะมีการต่อต้านปานกลาง

ฮอฟแมน (Hoffman. 1970 : 291) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูกับลักษณะจริยธรรมสี่ประการ คือ การมีความรู้สึกรับผิดชอบ การยอมรับและการสำราญผิด การยึดหลักแห่งตน การต้านทานสิ่งยั่วยุ พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักมีลักษณะทางจริยธรรมทั้งสี่ประการสูงกว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อย

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1978 : 661) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาของเด็ก พบว่า ผลของการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยวิธีประชาธิปไตย กล่าวคือ ให้ความรัก ความสนใจ และเห็นความสำคัญของเด็ก จะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์มั่นคง มีความคิดริเริ่ม ฟังตนเอง สามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบอิตาเลียน จะทำให้เด็กขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ ขาดความรู้สึกอบอุ่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

คลาส (Klass. 1984 : 405) ได้ศึกษาอิทธิพลของครอบครัวต่อค่านิยมของเด็ก ซึ่งพบว่า ค่านิยมของนักเรียนจะได้รับการถ่ายทอดจากครอบครัว โดยผ่านทาง การอบรมเลี้ยงดู

รอธสไตน์ (Rothstein. 1984 : 469) ศึกษาอิทธิพลของบิดามารดาต่อค่านิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 พบว่า บิดามารดามีอิทธิพลต่อค่านิยมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะเรื่องความคาดหวังของบิดามารดาต่อนักเรียน

แคร์รี่ อีวอน แบรอน (Carrie Yvone Barron, 1997 : 290-A) ได้ศึกษาวิจัยค่านิยมที่เด่นชัดของนักเรียน 3 ประเภท ได้แก่ โรงเรียนเอกชน โรงเรียนแบบเฉพาะพิเศษ และโรงเรียนรัฐบาล ในซานอันโตนิโอ รัฐเท็กซัส ผลการวิจัยมีข้อสรุปว่า นักเรียนของโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท มีค่านิยมที่เด่นชัด คือ ค่านิยมทางด้านการศึกษา และรองลงมาคือค่านิยมทางด้านศีลธรรม ซึ่งอาจจะมาจากสภาพครอบครัวของนักเรียนเหล่านั้นมีการอบรมสั่งสอนหรือปลูกฝังทำให้เกิดค่านิยมทั้ง 2 ประการ

จูดิธ แมรี วาลิมอนต์ (Judith Marie Vallimont, 1999 : 82-A) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งได้ ประสบการณ์และแบบอย่างที่ดีที่นักเรียนได้พบเห็นเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะพัฒนาค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม

สรุปได้ว่า ค่านิยมพื้นฐานมีผลต่อการพัฒนาค่านิยม ซึ่งการฝึกปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนเกิดค่านิยมที่พึงประสงค์จะต้องคำนึงถึงเพศและวัยของนักเรียนด้วย เยาวชนจะมีค่านิยมที่พึงประสงค์ได้การอบรมเลี้ยงดูของบุคคลในครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้เยาวชนปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย จึงควรฝึกให้เยาวชนปฏิบัติตามค่านิยมอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อค่านิยมที่ปฏิบัตินั้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
2. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
3. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
4. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีประเภทการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน
5. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีอาชีพของบิดา/มารดาต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยตามหลักสูตรของสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2547 รุ่นที่ 15 ได้แก่ ประเภทดนตรีซอด้วง 46 คน ซออู้ 20 คน จะเข้ 30 คน ขลุ่ย 33 คน ระนาด 24 คน ซิม 100 คน ฆ้อง 6 คน นาฏศิลป์ 219 คน รวมทั้งสิ้น 478 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบมีขั้นตอน (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่ม โดยเลือกจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 40% ของกลุ่มประชากรแต่ละประเภทดนตรีและนาฏศิลป์ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 194 คน ดังรายละเอียดที่นำมาแสดงในตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทดนตรีและนาฏศิลป์

ประเภท	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ซอด้วง	46	19
2. ซออู้	20	8
3. จะเข้	30	12
4. ขลุ่ย	33	14
5. ระนาด	24	10
6. ซิม	100	40
7. ฆ้อง	6	3
8. นาฏศิลป์	219	88
รวม	478	194
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 194 คน		

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน คือ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

1.2 นำข้อมูลที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาพิจารณากำหนดขอบเขต และเนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

1.3 สร้างแบบสอบถามเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขเบื้องต้น แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบคุณภาพ ดูความเที่ยงตรง (Face Validity)

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตรวจสอบแล้วไปเก็บข้อมูล

2. **ลักษณะเครื่องมือ** เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกคำตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 1) การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
- 2) การประหยัดและออม
- 3) การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
- 4) การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา
- 5) ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 1	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
คะแนน 2	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับน้อย
คะแนน 3	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับปานกลาง
คะแนน 4	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับมาก
คะแนน 5	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ติดต่อประสานงานกับนายกสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อครูผู้สอนขอเวลานัดหมายกับเยาวชน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ในวันเสาร์ที่ 7 สิงหาคม 2547 ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 1 วัน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามจำนวน 194 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด และได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับเพื่อคัดฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC
2. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Tally) แล้วคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)
3. การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การปฏิบัติดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.51 - 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.51 - 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.51 - 4.50	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.51 - 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับมากที่สุด
4. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอิสระ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t - test) และทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้ t - test ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ F -test วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีนิวแมนคูลส์ (Newman Keul's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิจัย และแปลความหมายของข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยเลขคณิต
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม (t - distribution)
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม (F - distribution)
df	แทน	ค่าชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำรูปแบบของ ตาราง ประกอบความเรียง แบ่งเป็น 3 ตอน เรียงตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในเรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีผู้ตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบทั้ง 194 ฉบับ โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา ประเภทการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพส่วนตัว	จำนวน (N = 194)	ร้อยละ
1.	เพศ		
1.1	ชาย	49	25.30
1.2	หญิง	145	74.70
	รวม	194	100
2.	อายุ		
2.1	ต่ำกว่า 11 ปี	70	36.10
2.2	ระหว่าง 11 - 15 ปี	115	59.30
2.3	16 ปีขึ้นไป	9	04.60
	รวม	194	100
3.	ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา		
3.1	ประถมศึกษา	100	51.50
3.2	มัธยมศึกษาตอนต้น	70	36.10
3.3	มัธยมศึกษาตอนปลาย	24	12.40
	รวม	194	100
4.	ประเภทการเรียน		
4.1	ดนตรีไทย	106	54.60
4.2	นาฏศิลป์	88	45.40
	รวม	194	100
5.	อาชีพของบิดา/มารดา		
5.1	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	79	40.70
5.2	ทำธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	54	27.80
5.3	รับจ้าง	57	29.40
5.4	ไม่ได้ทำงาน	4	02.10
	รวม	194	100

จากตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งจำแนกตามเพศเป็นเพศชาย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 และเพศหญิง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 74.70

อายุ พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชนมีอายุต่ำกว่า 11 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 อายุระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 59.30 อายุ 16 ปี ขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60

ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชนที่ศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12.40

ประเภทการเรียน พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชนที่เรียนดนตรีไทย จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 นาฏศิลป์ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40

อาชีพของบิดา/มารดา พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชนที่อาชีพของบิดา/มารดารับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 ทำธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 รับจ้าง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 ไม่ได้ทำงาน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.10

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ตอนนี้เป็นการวิเคราะห์การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัด และออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตาราง 3 - 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	3.70	0.56	มาก
2.	ด้านการประหยัดและออม	3.79	0.63	มาก
3.	ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	4.24	0.57	มาก
4.	ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	4.19	0.51	มาก
5.	ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	3.92	0.60	มาก
รวม		3.97	0.47	มาก

จากตาราง 3 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.70 - 4.24$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมี ระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาคือด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ($\bar{X} = 4.19$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.70$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชน
สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ				
1	ตั้งใจเรียนในวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผลการเรียนดี	4.08	0.70	มาก
2	ทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3.80	0.84	มาก
3	เมื่อมีเวลาว่างจะอ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนเสมอ	3.20	0.87	ปานกลาง
4	หาเวลาศึกษาเพิ่มเติมจากที่เรียนในชั้นเรียนเป็นประจำ	3.39	1.00	ปานกลาง
5	ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน	3.45	0.98	ปานกลาง
6	ดูแลและทำความสะอาดเสื้อผ้าของตนเอง	3.38	1.11	ปานกลาง
7	จัดเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง	4.14	0.90	มาก
8	ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำจนสำเร็จเรียบร้อย	4.16	0.80	มาก
รวม		3.70	0.56	มาก

จากตาราง 4 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ($\bar{X}$ = 3.80 - 4.16) และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ($\bar{X}$ = 3.20 - 3.45) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 8 ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำจนสำเร็จเรียบร้อย ($\bar{X}$ = 4.16) รองลงมาคือข้อ 7 จัดเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ($\bar{X}$ = 4.14) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 3 เมื่อมีเวลาว่างจะอ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนเสมอ ($\bar{X}$ = 3.20)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชน
สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน ด้านการประหยัดและออม

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการประหยัดและออม				
1.	ใช้จ่ายเงินที่ผู้ปกครองให้มาอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด	3.89	0.93	มาก
2.	ใช้เสื้อผ้าจนเก่าแล้วจึงขอผู้ปกครองให้จัดหาให้ใหม่	3.37	1.06	ปานกลาง
3.	ใช้สิ่งของ เช่น ปากกา ยางลบ ดินสอ เป็นต้น อย่างระมัดระวัง จนหมดแล้วจึงซื้อใหม่	3.73	1.09	มาก
4.	ตักอาหารแต่พอควรและรับประทานจนหมด ไม่ให้เหลือทิ้ง	3.97	0.91	มาก
5.	ปิดน้ำและไฟฟ้าทุกครั้งที่ใช้	4.28	0.86	มาก
6.	นำวัสดุและสิ่งของต่าง ๆ กลับมาใช้ใหม่	3.18	1.04	ปานกลาง
7.	ใช้เงินเท่าที่จำเป็น ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	3.86	0.96	มาก
8.	สะสมเงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายประจำวัน	4.11	1.01	มาก
รวม		3.79	0.63	มาก

จากตาราง 5 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัด และออม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ($\bar{X} = 3.73 - 4.28$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ($\bar{X} = 3.18 - 3.37$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 5 ($\bar{X} = 4.28$) ปิดน้ำและไฟฟ้าทุกครั้งที่ใช้ ข้อรองลงมาคือข้อ 8 ($\bar{X} = 4.11$) สะสมเงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายประจำวัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 6 ($\bar{X} = 3.18$) นำวัสดุและสิ่งของต่าง ๆ กลับมาใช้ใหม่

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชน
สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย				
1.	แต่งเครื่องแบบนักเรียนถูกต้องตามระเบียบ	4.57	0.78	มากที่สุด
2.	ไม่ทิ้งขยะหรือขีดเขียนทำความสกปรกทั้งที่บ้าน และที่สาธารณะ	4.35	0.86	มาก
3.	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น	3.93	0.86	มาก
4.	เข้าแถวเป็นระเบียบเพื่อซื้อสินค้าหรือใช้บริการอื่น	4.03	0.87	มาก
5.	ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือสะพานลอย	4.17	0.92	มาก
6.	ตรงต่อเวลาในการมาเรียน/หรือนัดหมาย	4.19	0.85	มาก
7.	ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน	4.39	0.82	มาก
8.	ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด	4.32	0.82	มาก
รวม		4.24	0.57	มาก

จากตาราง 6 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านความมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดมี 1 ข้อ คือข้อ 1 ($\bar{X} = 4.57$) แต่งเครื่องแบบนักเรียนถูกต้องตามระเบียบ และเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด นอกนั้นอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ข้อ ($\bar{X} = 3.93 - 4.39$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 3 ($\bar{X} = 3.93$) ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชน
สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรม
ของศาสนา

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา				
1.	ประพฤติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่	4.23	0.68	มาก
2.	มุ่งทำแต่ความดี	4.13	0.79	มาก
3.	ไม่เบียดเบียนและมุ่งร้ายต่อผู้อื่น	4.12	0.86	มาก
4.	ไม่ยึดเอาสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนมาเป็นของส่วนตัว	4.29	0.96	มาก
5.	ไม่พูดเท็จ	3.68	0.91	มาก
6.	ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ	4.70	0.89	มากที่สุด
7.	ตอบแทนบุญคุณผู้ที่ให้ความอุปการะช่วยเหลือ	4.22	0.71	มาก
8.	ช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้อง	4.16	0.76	มาก
รวม		4.19	0.51	มาก

จากตาราง 7 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดมี 1 ข้อ คือข้อ 6 ($\bar{X}$ = 4.70) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ และเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด นอกนั้นอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ข้อ ($\bar{X}$ = 3.68 - 4.29) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 5 ($\bar{X}$ = 3.68) ไม่พูดเท็จ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชน สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์				
1.	พูดและใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง	4.19	0.84	มาก
2.	รักษาและปฏิบัติตามมารยาท วัฒนธรรม และประเพณีไทย	4.27	0.78	มาก
3.	ใช้สิ่งของและบริการที่เป็นฝีมือคนไทย	3.66	0.88	มาก
4.	ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน	3.88	0.85	มาก
5.	ปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญทางศาสนาเป็นประจำ	3.58	0.94	มาก
6.	ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ เช่น เศรษฐกิจพอเพียง	3.54	0.89	มาก
7.	ร่วมกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์ในวันสำคัญและโอกาสต่าง ๆ	3.99	0.90	มาก
8.	ยืนตรงเพื่อทำความเคารพเมื่อได้ยินเพลงชาติหรือ เพลงสรรเสริญพระบารมีทุกครั้ง	4.31	0.84	มาก
รวม		3.92	0.60	มาก

จากตาราง 8 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 3.54 - 4.31$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 8 ($\bar{X} = 4.31$) ยืนตรงเพื่อทำความเคารพเมื่อได้ยินเพลงชาติหรือ เพลงสรรเสริญพระบารมีทุกครั้ง รองลงมา คือ ข้อ 2 ($\bar{X} = 4.27$) รักษาและปฏิบัติตามมารยาท วัฒนธรรม และประเพณีไทย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 6 ($\bar{X} = 3.54$) ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ เช่น เศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ตอนนี้เป็นารเปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน ประเภทการเรียน และอาชีพของบิดา/มารดา

3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามตัวแปร เพศ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการแตกต่างกัน โดยใช้ t - test ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน สมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	เพศชาย (N = 49)		เพศหญิง (N = 145)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	3.58	0.57	3.73	0.55	-1.65
2	ด้านการประหยัดและออม	3.76	0.57	3.81	0.66	-0.49
3	ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	4.14	0.55	4.27	0.58	-1.33
4	ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	4.08	0.49	4.22	0.51	-1.62
5	ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	3.86	0.61	3.95	0.60	-0.85
รวม		3.88	0.43	4.00	0.48	-1.42

จากตาราง 9 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามตัวแปร อายุ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการแตกต่างกัน โดยใช้ F - test ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำแนกตาม อายุ โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อ เยาวชน สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1.	ด้านการพึ่งตนเอง ชยัน หมั่นเพียร และมีความ รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	0.65 60.60 61.25	0.32 0.31	1.02
2.	ด้านการประหยัดและออม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	1.97 76.59 78.56	0.98 0.40	2.46
3.	ด้านความมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	0.14 64.69 64.83	0.70 0.33	0.20
4.	ด้านการปฏิบัติตามหลัก คุณธรรมของศาสนา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	0.69 50.12 50.81	0.34 0.26	1.31
5.	ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	2.77 68.00 70.77	1.38 0.35	3.89*
รวม		ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	0.40 43.20 43.60	0.20 0.22	0.88

จากตาราง 10 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่าด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์มีกลุ่มอายุใดแตกต่างกันบ้าง จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ ดังตาราง 11

ตาราง 11 ทดสอบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามอายุ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	16 ปี ขึ้นไป	ระหว่าง 11 - 15 ปี	ต่ำกว่า 11 ปี
		(N = 9)	(N = 115)	(N = 70)
		3.62	3.86	4.07
16 ปี ขึ้นไป	3.62	-	0.24	0.45*
ระหว่าง 11 - 15 ปี	3.86	-	-	0.21
ต่ำกว่า 11 ปี	4.07	-	-	-

จากตาราง 11 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กลุ่มอายุต่ำกว่า 11 ปี มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างจากกลุ่มอายุ 16 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 11 ปี มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มากกว่ากลุ่มอายุ 16 ปีขึ้นไป นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามตัวแปร ระดับชั้นเรียน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่าเยาวชน สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตาม ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการแตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อ เยาวชน สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1	ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	5.52 61.19 61.25	2.76 0.32	0.08
2	ด้านการประหยัดและออม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	0.88 77.68 78.56	0.44 0.40	1.08
3.	ความมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	0.78 64.04 64.83	0.39 0.33	1.17
4.	การปฏิบัติตามหลัก คุณธรรมของศาสนา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	0.36 50.45 50.81	0.18 0.26	0.68
5.	ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	4.66 66.10 70.77	2.33 0.34	6.74**
	รวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 191 193	0.50 43.10 43.60	0.25 0.22	1.12

จากตาราง 12 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่าด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์มีกลุ่มระดับชั้นเรียนใดแตกต่างกันบ้าง จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ ดังตาราง 13

ตาราง 13 ทดสอบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามระดับชั้นเรียน ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นรายคู่

ระดับชั้นเรียน	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาตอนปลาย (N = 24)	มัธยมศึกษาตอนต้น (N = 70)	ประถมศึกษา (N = 100)
		3.63	3.83	4.06
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.63	-	0.20	0.43**
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.83	-	-	0.24
ประถมศึกษา	4.06	-	-	-

จากตาราง 13 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กลุ่มระดับชั้นประถมศึกษา มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างจากกลุ่มระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มระดับชั้นประถมศึกษา มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มากกว่ากลุ่มระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามตัวแปร ประเภทการเรียน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีประเภทการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการแตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำแนกตามประเภทการเรียน โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	ดนตรีไทย (N = 106)		นาฏศิลป์ (N = 88)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	3.68	0.58	3.72	0.54	-0.46
2	ด้านการประหยัดและออม	3.85	0.62	3.73	0.65	1.30
3	ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	4.24	0.54	4.24	0.62	0.01
4	ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	4.18	0.50	4.19	0.52	-0.16
5	ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	3.97	0.64	3.87	0.56	1.06
รวม		3.98	0.47	3.95	0.47	0.47

จากตาราง 14 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีประเภทการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ตั้งไว้

3.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามตัวแปร ประเภทการเรียนรู้ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่าเยาวชน สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่อาชีพของบิดามารดาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติ ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการแตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคม ศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา โดยรวม และรายด้าน

ข้อ	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อ เยาวชน สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1	ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.49	0.49	1.58
		ภายในกลุ่ม	190	59.76	0.31	
		รวม	193	61.25		
2	ด้านการประหยัดและออม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.64	0.21	0.52
		ภายในกลุ่ม	190	77.92	0.41	
		รวม	193	78.56		
3	ด้านความมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	3	0.87	0.29	0.86
		ภายในกลุ่ม	190	63.96	0.33	
		รวม	193	64.83		
4	ด้านการปฏิบัติตามหลัก คุณธรรมของศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	3	0.46	0.15	0.58
		ภายในกลุ่ม	190	50.35	0.26	
		รวม	193	50.81		
5	ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ระหว่างกลุ่ม	3	3.23	1.07	3.03*
		ภายในกลุ่ม	190	67.54	0.35	
		รวม	193	70.77		
รวม		ระหว่างกลุ่ม	3	8.31	2.77	0.12
		ภายในกลุ่ม	190	43.52	0.22	
		รวม	193	43.60		

จากตาราง 15 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่อาชีพของบิดามารดาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่าด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์มีกลุ่มอาชีพของบิดามารดาใดแตกต่างกันบ้าง จึงนำไปทดสอบเป็นรายคู่ ดังตาราง 16

ตาราง 16 ทดสอบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นรายคู่

อาชีพของบิดามารดา	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (N = 79)	ทำธุรกิจ ส่วนตัว/ค้าขาย (N = 53)	รับจ้าง (N = 58)	ไม่ได้ทำงาน (N = 4)
		3.89	3.92	3.92	4.81
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.89	-	0.03	0.03	0.92*
ทำธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	3.92	-	-	-	0.89
รับจ้าง	3.92	-	-	-	0.89
ไม่ได้ทำงาน	4.81	-	-	-	-

จากตาราง 16 พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กลุ่มอาชีพบิดามารดาไม่ได้ทำงาน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างจากกลุ่มอาชีพบิดามารดา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มอาชีพ บิดามารดาไม่ได้ทำงาน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มากกว่า กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

- เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติใน 5 ด้าน คือ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของศาสนา และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา ประเภทการเรียน และอาชีพของบิดา/มารดา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เยาวชนที่กำลังเรียนวิชาดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทยของสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2547 รุ่นที่ 15 จำนวน 478 คน
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบมีชั้นตอน (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรในแต่ละกลุ่ม รวมทั้งสิ้น 194 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา ประเภทการเรียน และอาชีพของบิดามารดา เป็นข้อคำถามที่ให้เลือกตอบ
- ตอนที่ 2 เป็นแบบคำถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งเป็น โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ด้านการประหยัดและออม ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านละ 8 ข้อ รวมเป็น 40 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

ค่าร้อยละ

ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้ t - test

2.2 ทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้ทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของนิวแมนคูล์ (Newman Keul's Method)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 194 คน จำแนกตามเพศ ชาย 49 คน หญิง 145 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 และ 74.70 ตามลำดับ อายุ ต่ำกว่า 11 ปี 70 คน อายุระหว่าง 11 - 15 ปี 115 คน อายุ 16 ปี ขึ้นไป 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 , 59.30 และ 4.6 ตามลำดับ ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา ประถมศึกษา 100 คน มัธยมศึกษาตอนต้น 70 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 51.50 , 36.10 และ 12.40 ตามลำดับ ประเภทการเรียนดนตรีไทย 106 คน นาฏศิลป์ 88 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 และ 45.40 ตามลำดับ และอาชีพของบิดามารดา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 79 คน ทำธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 54 คน รับจ้าง 57 คน ไม่ได้ทำงาน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 , 27.80 , 29.40 และ 2.10 ตามลำดับ

2. วิเคราะห์การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เยาวชนมีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.70 - 4.24$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาคือด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ($\bar{X} = 4.19$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการฟังตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.70$)

3. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมนิสิตเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามสมมติฐานสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 เยาวชนสมาคมนิสิตเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้

3.2 เยาวชนสมาคมนิสิตเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เยาวชนสมาคมนิสิตเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เยาวชนสมาคมนิสิตเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีประเภทการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ตั้งไว้

3.5 เยาวชนสมาคมนิสิตเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่อาชีพของบิดามารดาต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมนิสิตเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สามารถสรุปประเด็นสำคัญมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมนิสิตเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพวงแก้ว ปานพรหมินทร์ (2540 : 53 - 56) ได้ศึกษาเรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ดังนี้ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ เป็นสิ่งที่ควรนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของตนเองมากที่สุด เพราะค่านิยมที่ปลูกฝังให้คนมีความเชื่อมั่นในความสามรถที่จะกระทำการใด ๆ ด้วยความมานะพยายาม ขยันหมั่นเพียร อดทน และมีความสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ ภาระกิจที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยตนเอง การรู้จักพึ่งตนเองมีความขยันขันแข็งเอาใจใส่ในการ

ปฏิบัติงานย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จในชีวิตได้และสามารถช่วยประเทศชาติให้เติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะจะ ช่วยจัดความยากจนของสังคมได้ ส่วนการปลูกฝังให้ประชาชนมีความรับผิดชอบในตนเองและส่วนรวม เป็นสิ่ง สำคัญในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ และความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันในหมู่คณะจะทำให้งานดำเนินไป ด้วยความเรียบร้อย ซึ่งหมายถึงความเจริญของประเทศด้วย

ด้านการประหยัดและออม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิระวรรณ อามระดิษ (2522 : 62 - 64) ที่ ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนชายและ หญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครมีการประหยัดและออมทรัพย์อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจคือ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎาพร พัทธสัณฐียร ที่ศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า การประหยัดมัธยัสถ์ การนิยมไทย นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ค่านิยมเรื่องการ ประหยัดและออม มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องนำมาปฏิบัติในภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในขณะนี้ เนื่องจากปัญหาดังกล่าวได้ทวีความรุนแรงมากในระยะหนึ่ง ทำให้สถานการณ์ต่าง ๆ ในประเทศเปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยต้องกู้ยืมเงินของต่างชาติเพื่อนำมาใช้รักษาสภาพคล่องทางการเงินภายในประเทศ โครงการใหญ่ ๆ ที่กำลังก่อสร้างเพื่อความเจริญของประเทศต้องหยุดชะงักลง คนว่างงานมีเป็นจำนวนมาก รัฐบาล ต้องประกาศมาตรการให้คนไทยทุกคนประหยัด จึงจะสามารถอยู่รอดได้ โดยให้ทุกคนคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย ใช้จ่ายที่จำเป็น รู้จักใช้จ่ายในทางที่ถูกที่ควร มีความระมัดระวังในการดำรงชีพ การประหยัดนั้นเป็น การรู้จักใช้เงินและสิ่งของให้คุ้มค่าและเหมาะสม การที่นักเรียนมีการรับรู้ในเรื่องการประหยัดและออมอยู่ในระดับสูง ย่อมแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการประหยัดและออม ซึ่งจะเกิดผลดีแก่ตนเองและ ครอบครัวและประเทศชาติในที่สุด

ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย การมีระเบียบวินัยเป็นการสร้างคนให้มีความประพฤติ ปฏิบัติไปตามกฎเกณฑ์ที่สังคมต้องการ ซึ่งกฎเกณฑ์นี้ในสังคมส่วนใหญ่เรียกว่า กฎหมาย เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับสังคมที่มีคนอยู่เป็นจำนวนมาก และมาจากที่ต่าง ๆ กัน การประพฤติปฏิบัติจึงอาจแตกต่างกันได้ ซึ่งยาก ต่อการควบคุม กฎหมายจึงเป็นเครื่องกำหนดแนวทางให้คนปฏิบัติตาม หากใครฝ่าฝืนก็ต้องรับโทษ จะเห็นได้ว่า ค่านิยมพื้นฐานประการที่ 3 นี้ มีบทลงโทษเมื่อบุคคลไม่ปฏิบัติตาม การวางแผน จัดระบบตัวเองและพยายาม ปรับตัวเองให้สอดคล้องกับการยอมรับของสังคมนั้น ๆ เพราะถ้าทุกคนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ฝ่าฝืน ทุกคนในสังคมก็จะอยู่ในสังคมได้เป็นปกติสุข

ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อศาสนา มีจิตใจงดงาม พร้อมทั้งจะ แสดงพฤติกรรม ที่ประกอบด้วยคุณธรรมในโอกาสต่อไป เพราะนอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ชีวิตของแต่ละบุคคล แล้ว ยังเป็นประโยชน์แก่สังคมโดยรวมด้วย

ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นักเรียนมีการรับรู้ค่านิยมพื้นฐานอยู่ในขั้นตอบสนองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.50 การปลูกฝังให้มีความสำนึกในความรักชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยโดยมุ่งมั่นส่งเสริม ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ มีความภูมิใจ ความศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ มีความจงรักภักดี

และศรัทธาในพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันที่ทำให้คนไทยมีกำลังใจและยึดเหนี่ยวทางจิตใจ สถาบันชาติทำให้คนไทยมีที่อยู่อาศัย มีศาสนาเป็นสถาบันที่ก่อให้เกิดความสงบสุข และมีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของชนในชาติ

2. เยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีได้เป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ศึกษากลุ่มนักเรียนต่าง ๆ พบว่านักเรียนเพศหญิงมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ สูงกว่านักเรียนเพศชาย เช่น ทิพยา กิจวิจารณ์ (2528 : 74) กษิมา วิริยะ (2526 : 115 - 118) และผุสดี จิระวัฒนกิจ (2526 : 102) เนื่องจากสังคมไทยมีการอบรมเด็กให้ได้รับบทบาทตามเพศ โดยเฉพาะเพศหญิงจะได้รับการแสดงบทบาทความรับผิดชอบต่องานต่าง ๆ ในครอบครัว จึงต้องมีหน้าที่ดูแลบุคคลภายในบ้านไม่ว่าเด็กหรือคนชราที่ช่วยตัวเองไม่ได้ งานต่าง ๆ ภายในบ้าน เด็กผู้หญิงจะถูกแบ่งหน้าที่ให้รับผิดชอบ เช่น การหุงข้าว ตักน้ำ ทำความสะอาด ดังนั้น เมื่อได้รับการฝึกฝนให้รับผิดชอบ ให้ปฏิบัติงานตั้งแต่ยังเด็กจึงทำให้อ่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบของเด็กหญิงมีมากกว่าเด็กชาย นอกจากนี้ การได้รับการปลูกฝังบทบาทตามเพศนี้เพศหญิงยังมีหน้าที่ดูแลสิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้ภายในบ้าน ต้องรู้จักการเก็บรักษาสีของ เมื่อชำรุดก็ต้องซ่อมแซมเพราะบทบาทของเพศหญิงนั้น จะต้องอยู่กับเหย้าเฝ้าเรือน ซึ่งต่างกับเพศชายที่จะต้องออกไปทำมาหากินนอกบ้าน ดังนั้นเพศหญิงจะต้องรู้จักการประหยัดและออมใช้จ่าย หรือใช้สิ่งของให้มีประโยชน์มากที่สุด ประกอบกับต้องรู้จักการประมาณค่าใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายได้เด็กเพศหญิงจะได้รับผิชอบเงินจำนวนหนึ่งเพื่อใช้จ่ายในครอบครัว ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการฝึกให้เด็กหญิงได้รู้จักประมาณ รู้จักการประหยัดและออม จึงทำให้เด็กเพศหญิงมีค่านิยมทางการประหยัดและออมมากกว่าเพศชาย เพราะสังคมไทยเคร่งครัดในเรื่องการปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่งสอนของผู้ปกครองของเพศหญิงเป็นอย่างมาก ประกอบกับสังคมไทยจะมีบทลงโทษผู้กระทำผิดจารีตประเพณีของผู้หญิงไว้มาก ซึ่งผิดกับการกระทำผิดอย่างเดียวกันของเพศชาย ด้วยเหตุผลนี้ทำให้เพศหญิงมีค่านิยมด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายสูงกว่าเพศชาย ในสังคมปัจจุบันชายและหญิงมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน ตั้งแต่การอบรมเลี้ยงดู ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การศึกษา ศาสนา การเมือง การปกครอง ปัจจุบันทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างก็ยอมรับว่าค่านิยมมีความสำคัญ เพราะค่านิยมเป็นแนวทางที่จะช่วยชี้นำวิถีปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างดีและถูกต้อง จนเป็นที่ยอมรับในสังคม แต่ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของประภาศรี กรโกวิท (2539 : 74) ศึกษาเรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประเภทบุคลากรประจำการ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีประจำการที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ ปรากฏว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีประจำการเพศหญิงและเพศชาย มีค่านิยมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเยาวชนสมาคมศิลาปะเพื่อเยาวชน มีความรู้ความเข้าใจและความเชื่อในเรื่องค่านิยมใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2525 : 248) ที่พบว่า อาจารย์และ

นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และความเสียสละ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และอาจเป็นเพราะมนุษย์นั้นไม่ได้มีค่านิยมติดตัวมาแต่กำเนิด เมื่อเกิดมาเข้าสู่สังคม และวัฒนธรรมที่พร่ำสอน ปรับปรุง และเสริมแต่งให้ทำตามค่านิยมของวัฒนธรรม และสังคมนั้น ๆ กระบวนการแสวงหาความเข้าใจในค่านิยมจึงติดตัวมาตั้งแต่เริ่มรู้ความ แต่ค่านิยมที่มนุษย์มีนั้นไม่คงที่ สังคมเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตลอดชีวิต ดังที่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2520 : 18) ได้กล่าวว่าค่านิยมแต่ละคนเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับ การตรวจสอบของเขา และเนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคล ผิดแผกแตกต่างออกไป ถึงแม้ว่าเขาจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกับ เมื่ออายุและประสบการณ์ของเขาแต่ละบุคคลมีเพิ่มมากขึ้นจะมีผลทำให้เขาเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขา เพื่อให้ได้ค่านิยมที่พึงประสงค์ และถูกต้อง ก่อให้เกิดประสบผลสำเร็จในชีวิต งานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับความคิดในการปลูกฝังค่านิยมที่ดีดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า บิดา มารดา และญาติพี่น้อง ต้องพยายามปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่บุตรหลานของตน มีเวลาชี้แนะสั่งสอนสิ่งใดเป็นที่สิ่งที่ดีควร ต่อจากนั้นก็เป็นผู้คอยดูแลสภาพแวดล้อมที่จะเป็นตัวแปรที่ก่อให้เกิดค่านิยม

4. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากเยาวชนระดับชั้นประถมศึกษาได้รับการปลูกฝัง อบรม ทั้งจากสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษา โดยแสดงออกถึงความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มากกว่าเยาวชนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับ พรรณี ชูทัย (2528 : บทคัดย่อ) ได้กล่าวไว้ว่าคนที่ได้รับการศึกษา อบรมมาตั้งแต่เด็ก คนที่รับค่านิยมมาเป็นของตนเพื่อให้เกิดความสนใจว่าสังคมจะยอมรับค่านิยม การเรียนรู้เป็นประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่ได้มาจากการเรียนรู้ในครอบครัว วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ศาสนา หัตถคดี สังคม สถาบัน โดยผ่านกระบวนการวินิจฉัยเลือกสรรแล้วว่า ค่านิยมนั้น ๆ มีความเหมาะสม และมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สุนทรี โคมิน และสนิท สมัครการ (2522 : 35) ได้กล่าวว่า ค่านิยมเกิดจากผลผลิตของวัฒนธรรม สังคม สถาบัน รวมทั้งการผลักดันส่วนบุคคล ซึ่งต่างก็มีอิทธิพลในการปั้นแต่งค่านิยมขึ้นมา และสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เป็นสามสถาบันที่สำคัญของความอยู่รอด และดำรงรักษาความเป็น “ไทย” ของคนไทยมาจนทุกวันนี้ สถาบันดังกล่าวทั้งสามนี้เปรียบเสมือนเป็นร่างกายชีวิตและวิญญาณของคนไทย ผู้ซึ่งมีความสำนึกในความเป็นคนไทย สาโรช บัวศรี (2523 : 142) ได้อธิบายไว้ว่า จริยธรรม คือ แนวทางในการประพฤติตนเพื่ออยู่กันได้อย่างร่มเย็นในสังคม ซึ่งจะรวบรวมค่านิยมที่จำเป็นเข้าไว้ด้วยกัน อาจจะอยู่ระดับที่ลดหลั่นลงจากระดับของศีลธรรม และคุณธรรม ค่านิยมที่จำเป็นเหล่านั้น ได้แก่ ธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัย มารยาท เป็นต้น

5. เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่มีประเภทการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน ที่มีประเภทการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ดังที่พันธ์ หันนาคินทร์ ได้กล่าวไว้ว่า ค่านิยมเป็นเครื่องชี้ทิศทางและลักษณะความประพฤติของคน

ในสังคมการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามให้แก่คนในชาติ เป็นการกระทำที่จำเป็นต้องไม่ชักช้า ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทุกระดับการศึกษา (พนัส หันนาจินทร์. 2523 : คำนำ) ทั้งนี้คงเป็นเพราะค่านิยมทั้ง 4 ด้าน เป็นค่านิยมที่เทียบกับค่านิยมเรื่องตามที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2525 : 270) ได้กำหนดไว้คือ มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย มีความพอดีในการบริโภค ละเว้นการฟุ้งเฟ้อที่เกินความสามารถใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย ใช้เท่าที่จำเป็น ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย หรือตระหนี่ถี่เหนียวเกินไป จัดงานและพิธีต่าง ๆ โดยใช้จ่ายที่จำเป็น เพิ่มพูนทรัพย์ด้านการเก็บ และนำไปทำให้เกิดประโยชน์ รู้จักใช้ ดูแลรักษา และบูรณาทรัพย์ทั้งของตนเองและของส่วนรวม วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบมีสัดส่วนและออมไว้บ้างตามสมควร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประหยัดและออม และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจคนไทยทั้งชาติ ก็คือสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อีกทั้งคนไทยยังได้รับการปลูกฝังในเรื่องการมีค่านิยมที่รักและเห็นคุณค่าของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มาตั้งแต่เล็กแต่น้อย สอดคล้องกับสวนา พรพัฒน์กุล กล่าวว่า เราได้ยินบรรดานักการเมือง ข้าราชการ ประชาชน ตลอดจนนิสิต นักศึกษา นักเรียนได้กล่าวอ้างอยู่เสมอถึงสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสามสถาบันที่สำคัญของความอยู่รอดและการดำรงรักษาความเป็น “ไทย” ของคนไทยมาจนถึงทุกวันนี้ สถาบันดังกล่าวทั้งสามนี้เปรียบเสมือนเป็นร่างกาย ชีวิต และวิญญาณของคนไทยผู้ซึ่งมีความสำนึกในความเป็นคนไทย (สวนา พรพัฒน์กุล. 2524 : 1 - 5).

6. เยาวชนสมาคมศิลปปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่อาชีพอของบิดามารดาต่างกัน มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่าเยาวชนสมาคมศิลปปะเพื่อเยาวชน ได้รับการอบรมสั่งสอนปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก เพราะทุกคนสามารถปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการได้ ดังที่ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า บิดามารดา และญาติพี่น้อง ต้องพยายามปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่บุตรหลานของตน มีเวลาชี้แนะสั่งสอนสิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีที่ควร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากในปัจจุบันค่านิยมเริ่มเปลี่ยนไปเน้นที่ความสำเร็จในชีวิตการทำงานและไปสู่ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองในที่สุด ซึ่งทำให้มองเห็นว่าเมื่อบุคคลเป็นผู้ใหญ่ หรือมีอายุมากขึ้นมีค่านิยมที่เน้นประโยชน์ของตนเองมากขึ้น (เกษม เกษมณุกิจกุล. 2534 : 94) โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976 ; a.d. อ้างอิงจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิก. 2520 : 20.) ศึกษาพัฒนาการของเด็กในอเมริกันระดับอายุ 7, 10, 14 และ 16 ปี ใน ค.ศ. 1964 พบว่า ขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางในการศึกษาคุณธรรมของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในตัวแปรด้านอายุของนักศึกษา และสุนทรี โคมิน และสนิท สมัครการ (2522 : 35) ได้กล่าวว่า ค่านิยมเกิดจากผลผลิตของวัฒนธรรม สังคม สถาบัน รวมทั้งการผลักดันส่วนบุคคล ซึ่งต่างก็มีอิทธิพลในการปั้นแต่งค่านิยมขึ้นมา และสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เป็นสามสถาบันที่สำคัญของความอยู่รอดและดำรงรักษาความเป็น “ไทย” ของคนไทยมาจนทุกวันนี้ สถาบันดังกล่าวทั้งสามนี้เปรียบเสมือนเป็นร่างกายชีวิตและวิญญาณของคนไทย ผู้ซึ่งมีความสำนึกในความเป็นคนไทย ประกอบกับ

จำนวนผู้ที่บิดามารดาไม่ได้ทำงานมีจำนวนน้อย จึงทำให้ค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่น และทำให้มีการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่าค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ทั้ง 5 ด้าน ตามการปฏิบัติของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติอยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติมีค่านิยมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบน้อยกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้น โรงเรียน ครูผู้สอน หน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยม หรือส่งเสริมให้เกิดค่านิยมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบด้วยวิธีการสอดแทรกเข้าไปในการเรียนการสอน และครูผู้สอนควรชี้แนะให้เยาวชนนำไปปฏิบัติและพัฒนาค่านิยมติดตัวตลอดไป

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เยาวชนที่มีอายุมากมีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ น้อยกว่าเยาวชนที่มีอายุน้อยกว่า ดังนั้น ทางสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน และบิดามารดาผู้ปกครอง จึงควรส่งเสริม เอาใจใส่ให้มีการปลูกฝัง อบรมค่านิยมด้านความรัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์แก่เยาวชนกลุ่มที่มีอายุมากขึ้น

3. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เยาวชนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ น้อยกว่าเยาวชนระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งสถาบันการศึกษา หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โดยการจัดกิจกรรมทางศาสนา เข้าวัดปฏิบัติธรรม เพื่ออบรมขัดเกลาจิตใจให้มีความมั่นคง ศรัทธาในสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์แก่กลุ่มเยาวชนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เยาวชนที่อาชีพบิดามารดารับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ทำธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และรับจ้าง มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ น้อยกว่าเยาวชนที่อาชีพบิดามารดาไม่ได้ทำงาน ดังนั้น บิดามารดา ผู้ปกครอง สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมรณรงค์เทิดพระเกียรติ และส่งเสริมปลูกฝังค่านิยมด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ให้เยาวชนกลุ่มอาชีพบิดามารดารับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ทำธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และรับจ้าง และประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ ได้ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อสำนึกในพระคุณของสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการในการนำไปใช้ชีวิตประจำวันของเยาวชน นักเรียนในสังกัดต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาค่านิยมที่ดีให้แก่เยาวชนต่อไปในอนาคต
2. ควรศึกษาการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการที่สำคัญ ตลอดจนการปลูกฝัง ถ่ายทอดค่านิยมแก่เยาวชน นักเรียน เพื่อจะได้ข้อมูลที่หลากหลายเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมพื้นฐานให้กับเยาวชน นักเรียน และประชาชนทั่วไปทั้งระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล สดประเสริฐ. (2528). "การสร้างหลักสูตรจากภาพอนาคตและความจำเป็นในปัจจุบัน," สารพัฒนาหลักสูตร.

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ก่อ สวัสดิ์พานิช. (2518). "วัยรุ่นกับค่านิยมและระบบศีลธรรม," เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการศึกษา. กรุงเทพฯ :

เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์. (2527). "การสร้างค่านิยมที่ดีในสังคมไทย," วัฒนธรรม.

โกวิท ประวาลพุกกะ. (2528). "มองการศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ.

เจือ เกตุขลุ่ย. พล.ร.ต. (2519). ค่านิยมกับความมั่นคงของชาติ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วปอ., อัดสำเนา.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. สำนักงาน. (2525). คู่มือค่านิยม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟิเคอาร์ท.

คณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม. (2528). วิทยากรด้านการปลูกฝังและสร้างค่านิยม.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

เชาวลิต สุลอมาณี. (2543). การศึกษาการนำความรู้เรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, อัดสำเนา.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก. (2520). รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21 เรื่องจริยธรรมของ

เยาวชนไทย. กรุงเทพฯ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ธีรชาญ บุญศรี. (2541). ค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อัดสำเนา.

ปรีชา จันทรเรือง. (2530). "การพึ่งตนเอง เอกลักษณ์ไทยที่ถูกลืม" วิทยาสาร.

พนัส หันนาคินทร์. (2520). การสอนค่านิยม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

พรณี ชูชัย. (2522). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : วรุณการพิมพ์.

พวงแก้ว ปานพรหมินทร์. (2540). ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อัดสำเนา.

พินคำ มีโพทอง. (2533). การศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครูผู้ปกครองและนักเรียนชั้นประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.

เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก และอ้อมเดือน สดมณี. (2529). ค่านิยมของชาวชนบทไทย : ค่านิยมทางวัตถุ

กับค่านิยมทางระเบียบประเพณี. รายงานการวิจัยฉบับที่ 35, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- มยุรี เจริญทรัพย์. (2533). การศึกษาค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, อุดลำนเา.
- โมหัมมัด อับดุลกาเดร์. (2523). รายงานการวิจัย เรื่อง บทบาทของสถาบันครอบครัว การศึกษา และศาสนา
ต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ,
อุดลำนเา.
- ลักษณา โล่ห์พิทักษ์สันติ. (2542). การศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อการสอนดนตรีไทยของสมาคมศิลปะ
เพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- วัฒนธรรม, กระทรวง. (2546). กระทรวงวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977)
- ศิริพร อินเนียม. (2541). การศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการกับการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- สมพงษ์ พานิชสกุล. (2533). ค่านิยมในการพึ่งตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2546). รายงานการประชุมใหญ่สามัญ
ประจำปี
- สमान ชาลีเครือ. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเชิงสังคมกับความซื่อสัตย์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- สโรช บัวศรี. (2526). จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุนทร โคมิน และสนิท สมัครงการ. (2522). ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์.
- ประภาศรี กรโกวิท. (2539). ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประเภทบุคลากร
ประจำการสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- อานนท์ อาภาภิรม. (2515). มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บำรุงนุกุลกิจ.
- อานันต์ พงศ์เสาวภาคย์. คุณลักษณะค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ในจังหวัดอุทัยธานี. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, อุดลำนเา. 2529.

- Barron, Carrie Y. (1997). A comparative analysis of the values that are predominant in private schools, public choice schools, and public attendance - zone schools in San Antonio, Texas. **Dissertation Abstracts International**.
- Bulldwin, Alfred L. (1948). "Socialization and Parent Child Relationship," **Child Development**.
- Cristensen, Harold. (1969). **The Individual Sex and Society**. Baltimore : The Johns Hopkin. Press.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : Mc Graw-Hill Book Company.
- Hoffmam, Martin. L. (1970). "Moral Development," **Carmichael's Manual of Child Development**. Vol. 2, 4th. ed., John Willey and Sons Inc.
- Klass. Carol Speekman. (1984). "Values, Classroom Interaction, and Social Continuity : A Case study of Day Car" **Dissertation Abstracts International**.
- Kohlberg, L. (1964). "**Development of Moral Character and Ideology**," in M.L. Hoffman & L.W. hoffman (eds) review of **Child Development Research V.1**. Hartford, Connecticut : Connection Printers, Inc.
- Landis, Paul H. (1954). "The Family that Produce Adjusted Adolescents," **Clearing House**.
- Raths, Louis E., Merrill, Harmin and Sidney B. Simon. (1966). **Values and Teaching**. Columbus, Ohio : Charles E. Merrill Book.
- Rokeach, Milton. (1969). **Beliefs, Attitudes, and Values**. Sam Francisco. Jossey Boss.
- Rothatein, Marsho Miriam (1984). "The Relationship of Parents Expectations to the Values of Their Preadolescents" **Dissertation Abstracts International**.
- Villimont, Judith M. (1999). Values and moral decision making in a pluralistic Society: An introductory study focusing on college students. **Dissertation Abstracts International** 60.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศธ 0519.10.05/ ว 157

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย นางสาววิระวรรณ กัณษัยวิมค์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 0 - 2664-1000 ต่อ 5574

ที่ ศธ 0519.10.05/ ว 157

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

เรียน ดร. กาสัก เต๊ะขันหมาก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย นางสาววิระวรรณ กัสนัยวิมค์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร 0 - 2664-1000 ต่อ 5574

ที่ ศธ 0519.10.05/ ว 157

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

เรียน นายพีระวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วย นางสาววิระวรรณ กษัตริย์วิมค์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่อง คำนิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 0 - 2664-1000 ต่อ 5574

ข้อที่	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			%
		1	2	3	
17.	การมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย				
18.	แต่งเครื่องแบบนักเรียนถูกต้องตามระเบียบ	1	1	1	100
19.	ไม่ทิ้งขยะหรือขีดเขียนทำความสกปรก ทั้งที่บ้าน และที่สาธารณะ	1	1	1	100
20.	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น	1	1	1	100
21.	เข้าแถวเป็นระเบียบเพื่อซื้อสินค้า หรือใช้บริการอื่น	1	1	1	100
22.	ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือสะพานลอย	1	1	1	100
23.	ตรงต่อเวลาในการมาเรียน/หรือนัดหมาย	1	1	1	100
24.	ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน	1	1	1	100
25.	ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด	1	1	1	100
26.	การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา				
27.	ประพฤติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่	1	1	1	100
28.	มุ่งทำแต่ความดี	1	1	1	100
29.	ไม่เบียดเบียนและมุ่งร้ายต่อผู้อื่น	1	1	1	100
30.	ไม่ยึดเอาสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนมาเป็นของส่วนตัว	1	1	1	100
31.	ไม่พูดเท็จ	1	1	1	100
32.	ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ	1	1	1	100
33.	ตอบแทนบุญคุณผู้ที่ให้ความอุปการะช่วยเหลือ	1	1	1	100
34.	ช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้อง	1	1	1	100
35.	การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์				
36.	พูดและใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง	1	1	1	100
37.	รักษาและปฏิบัติตามมารยาท วัฒนธรรม และประเพณีไทย	1	1	1	100
38.	ใช้สิ่งของและบริการที่เป็นฝีมือคนไทย	1	1	1	100
39.	ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน	1	1	1	100
40.	ปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญทางศาสนาเป็นประจำ	1	1	1	100
41.	ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ เช่น เศรษฐกิจพอเพียง	1	1	1	100
42.	ร่วมกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์ในวันสำคัญและโอกาสต่าง ๆ	1	1	1	100
43.	ยืนตรงเพื่อทำความเคารพเมื่อได้ยินเพลงชาติหรือ เพลง สรรเสริญพระบารมีทุกครั้ง	1	1	1	100

ภาคผนวก ข.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

ที่ ศธ 0519.10.05/พิเศษ

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

6 สิงหาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นายกสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาววิระวรรณ รัชชัยวิวงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัย เรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของเยาวชน สมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ จากท่านได้โปรดให้เยาวชนตอบแบบสอบถามดังแนบมาพร้อมนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการทำวิจัยในระหว่าง วันที่ 7 - 14 สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ลิสต์เก็บข้อมูลดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 0 - 2664-1000 ต่อ 5574

ภาคผนวก ค.
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดร. กาลึก เต๊ะชันหมาก	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
นายพีระวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์	นักวิชาการวัฒนธรรม 7 ฝ่ายบริหารกองทุน กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ภาคผนวก ง.
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นคำถามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 5 ด้าน คือ
 - 1) การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
 - 2) การประหยัดและออม
 - 3) การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
 - 4) การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา
 - 5) ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
4. การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ดั่งยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่าน

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

(นางสาววิระวรรณ ราษฎร์วิวงศ์)
 นิสิตปริญญาโท ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเลือกทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. อายุ

- ☐ ต่ำกว่า 11 ปี
☐ ระหว่าง 11 - 15 ปี
☐ 16 ปี ขึ้นไป

3. ระดับชั้นเรียนที่กำลังศึกษา

- ☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

4. ประเภทการเรียน

- ☐ ดนตรีไทย
☐ นาฏศิลป์

5. อาชีพของบิดา/มารดา

- ☐ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
☐ ทำธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย
☐ รับจ้าง
☐ ไม่ได้ทำงาน

ตอนที่ 2

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของเยาวชนสมาคมศิษย์เพื่อเยาวชน

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

คำชี้แจง โปรดเลือกทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของท่าน

ข้อที่	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ						
1.	ตั้งใจเรียนในวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผลการเรียนดี					
2.	ทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ ด้วยตนเอง					
3.	เมื่อมีเวลาว่างจะอ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนเสมอ					
4.	หาเวลาศึกษาเพิ่มเติมจากที่เรียนในชั้นเรียนเป็นประจำ					
5.	ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน					
6.	ดูแลและทำความสะอาดเสื้อผ้าของตนเอง					
7.	จัดเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง					
8.	ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำจนสำเร็จเรียบร้อย					
การประหยัดและออม						
9.	ใช้จ่ายเงินที่ผู้ปกครองให้มาอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด					
10.	ใช้เสื้อผ้าจนเก่าแล้วจึงขอผู้ปกครองให้จัดหาให้ใหม่					
11.	ใช้สิ่งของ เช่น ปากกา ยางลบ ดินสอ เป็นต้น อย่างระมัดระวัง จนหมดแล้วจึงซื้อใหม่					
12.	ตักอาหารแต่พอควรและรับประทานจนหมด ไม่ให้เหลือทิ้ง					
13.	ปิดน้ำและไฟฟ้าทุกครั้งที่ใช้					
14.	นำวัสดุและสิ่งของต่าง ๆ กลับมาใช้ใหม่					
15.	ใช้เงินเท่าที่จำเป็น ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย					
16.	สะสมเงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายประจำวัน					

ข้อที่	ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย						
17.	แต่งเครื่องแบบนักเรียนถูกต้องตามระเบียบ ไม่ทิ้งขยะหรือขีดเขียนทำความสกปรกทั้งที่บ้านและที่สาธารณะ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น เข้าแถวเป็นระเบียบเพื่อซื้อสินค้าหรือใช้บริการอื่น ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือสะพานลอย ตรงต่อเวลาในการมาเรียน/หรือนัดหมาย ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด					
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						
24.						
การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา						
25.	ประพฤติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ มุ่งทำแต่ความดี ไม่เบียดเบียนและมุ่งร้ายต่อผู้อื่น ไม่ยึดเอาสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนมาเป็นของส่วนตัว ไม่พูดเท็จ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ ตอบแทนบุญคุณผู้ที่ให้ความอุปการะช่วยเหลือ ช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้อง					
26.						
27.						
28.						
29.						
30.						
31.						
32.						
ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์						
33.	พูดและใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง รักษาและปฏิบัติตามมารยาท วัฒนธรรม และประเพณีไทย ใช้สิ่งของและบริการที่เป็นฝีมือคนไทย ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน ปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญทางศาสนาเป็นประจำ ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ เช่น เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในวันสำคัญและโอกาสต่าง ๆ ยืนตรงเพื่อทำความเคารพเมื่อได้ยินเพลงชาติหรือเพลงสรรเสริญพระบารมีทุกครั้ง					
34.						
35.						
36.						
37.						
38.						
39.						
40.						

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววีระวรรณ ทรัพย์วิวงศ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	4/418 ซอย 34 ถนนบัวขาว เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าพนักงานธุรการ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2518	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษา
พ.ศ. 2520	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย
พ.ศ. 2524	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จาก โรงเรียนบุญนาคพาณิชย์การ
พ.ศ. 2534	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.) จาก โรงเรียนเทคนิคเจ้าพระยา
พ.ศ. 2537	วิทยาการคอมพิวเตอร์ (วท.บ.) จาก วิทยาลัยครุจันทรเกษม